

309123

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ డిసెంబరునెల 8 వ తేది శనివారము

పేజీ 208

నంపుటము. 4.

పింగళనాడు సంవత్సర కార్తిక మాస బహుళ దశమి గది.

సంచిక 200

తత్వము దరఖాస్తు చేయుడు.

కొద్దిప్రతులు మాత్రమే.

భారతదేశ సేవకు రాలైన

లోకమాత ఆనిబిసంటు చరిత్ర

ఇది ఆంధ్ర దేశ స్వరాజ్య సంఘ కార్యదర్శియగు

గా. హరిసర్వోత్తమరావు పంతులు ఎం. ఏ.

గారిచే సులభ శైలిని వ్రాయబడినది. వెల 12 అణాలు.

తత్వము ఈ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయుడు:—

(916)

ఉత్తమగ్రంథాలయము 145, టంకసాలసిధి సాహుకార్పేట, మద్రాసు.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126

OTTO DILBAHAR REGD.

THE

PERFUME OF ORIENTALS

DELIGHTFUL & LASTING

(రిజిస్టరు కాబడినది.) **ఆటో దిల్ బహార్.** (రిజిస్టరు కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది. ఆల్కాహాలుగాని, నారాయముగాని, చేర్చబడకనే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్ధమగు సువాసన నిన్నలవరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

చిన్న నైజా (అర్రాం)	సీసా 1-4 రు	0-8-0
మధ్యరకము నైజా 1-ర్రాం	" "	0-12-0
వరక నైజా 2 "	" "	1-4-0
పెద్ద నైజా 4 "	లేక 1/2 డౌన్సు "	2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పత్తెల, పట్టుణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపులోను వొరడును. దీనికే ఆనేకమగు నకలుపెట్టు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైన ను, కార్డుపైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుము. ఈ ఆటో దిల్ బహారుయొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువనానికి వ్రాసినచో ఆహాకీమ్యుకుల సువాసనకార్డు ఈచిత్రముగ పంపుదురు.

సాల్ వజంగులు అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ ఆండు కెమికల్ కో; నెం. 135, జుమ్మానుసీదు బొంబాయి.

AMPUTANJAN
BEST INDIAN PAIN BALM.
PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE
SOLD EVERYWHERE.
Our Catalogue sent free on application.
AMRUTANJAN DEPOT,
Bombay & Madras

కేటలాగు ఉచితము.
మా కంపెనీలో కాశీ పీఠాంబరములు, సరిగ్ చేరలు, రవికలు, రుమాలులు, తలసాగులు, బిడ్డలు ధరించుటకు చిన్న పీఠాంబరములు, పెండ్లి పట్టుధోవతుల బట్టలు, మిక్కిలి నేర్పు గల శతపనివాండ్రవలన మేల్పెన పట్టుతో తయారు చేయబడుచున్నవి. వలయువారికి నరసముగ వి.పి. మూలముగ పంపుచుము. దానియందు వ్యత్యాసమున్నను లేక, మనసుకు గిట్టని యెడలను వానిని వాపసు పంపిన తీసుకొనెదము. 928

Hari Govinda Dass, Gopal Dass,
Silk Pithambar Merchants, & Com - Agents,
Benares City, U. P.

యుతు శోధక 957

యుతుశూల ఆత్మహతమైన వ్యాధి. దానిని తొలగింపకు సంతానము కలుగదు. ఈ యుతుశోధకను సేవించి ఆనేక స్త్రీలు సంతానవతులై ఇప్పుడు చాల సుఖించుచున్నారు. నీవు యుతుశూల వలన బాధపడుచున్నావా? అట్లయిన యుతుశోధకను సేవింపుము. వెల డబ్బి 2-0-0.

గంధర్వ ఫార్మ సి.
రాజ్ పుండి లేక, 83, లింగిపెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆత్మ దీప్తి సా

శిరీరమును వికచినతరువాత ఆత్మదీప్తి. నయ్యుల సచ్చానమును గుడించిన కాస్త్రీయ చర్చి

గంధకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి.పి.

చిన్న నైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రకావ్యికా వ్యాఖ్యలయము
బొంబాయి 23, చంద్రానా.

'కాస్త్రీ కృత మైన ఎరువు.'

662 రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

పై విచారణాధికారులు: మెసర్సు స్వార్టీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం,

వరి, చొళ్లు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెజు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి, సయ్యద్దవన్న, దంప, ఫలకృత్తు ములకున్న, సొక్క తగ్గవలెనట్లు సలహాద్యులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు నీటిని ఉపయోగించు భూములకు తీవ్రపట్టు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనవలసిన వారి తాలూకు భూములనుట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఈచిత్రముగా పరిశీలించి ఆయాభూముల గుణాగుణములను అనుగుణించి తయారుచేయించువారు. "కాస్త్రీ కృత ఎరువు" అను మాసంపత్ పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, ఆరేకం, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో వెలసెలకు ప్రచురించి అందులో ఎవరివిషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీందార్లుగల వారికి ఈచిత్రముగా పంపించుచున్నాము. పైచెప్పిన పత్రికనున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములను ఈ క్రింది నుంపకంబియందు వివరింపబడునట్లు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

స్వార్టీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

Special Large Type Edition
CELEBRATED NOVEL, IN BIG TYPES
MARY PIERCE
Or The Memoirs of a Maid Servant.
By G. W. M. REYNOLDS in 8 Volumes
Rs. 5 Single Volume As. 12, printed in glazed paper, and contains more than 1,500 pages. This novel is one of the Masterpieces of Reynolds, full of gripping and Thrilling interest throughout. Only a limited number of Copies are printed owing scarcity of paper.

The virgin's kiss or the bronze Statue.
By G. W. M. REYNOLDS in 4 Volumes, Rs. 2 Single Volume As. 12. This novel is unrivalled in fluency plot and description of nature, art and love and characters, and is one of the excellent productions of Reynolds. Only a limited number of Copies are printed owing to scarcity of paper. Apply sharp:-

Superior Watch Co.,
POST BOX No. 567.
5-6 (A) MADRAS E.

బరోడా వస్తుప్రదర్శనమున స్వర్ణపతకము బహుమతిగ నొసంగబడినది. ఆటోమోటార్లను రిజిస్టరుకానిది.

జగద్విఖ్యాతమైన సువాసనగల నెంట్లు. పరిమళము వెక్కువగా ఉండును. ఒకమారు కొని దీని యధాశ్చర్యమును పరీక్షింపుడు.

ధరలు	
1/2 డౌన్ బుడ్డి	2-0-0
1 డ్రాము	0-12-0
1/2 డ్రాము	0-8-0
కార్డు	0-1-0

పరస్పర శిలచతురును గూడ పరీక్షింపుడు. దీనిలో లోహ సంబంధ మగు చమురు తేలియు కలియుట లేదు. సాప్రసిద్ధమైన తలనూనె సీసా 1-కి రూపాయి. పోస్టేజి వేరు. ఒక ఆటోమోటార్ పంపినచో నమూనాకు ఒక చిన్న సీసాతో చమురుచితముగ పంపబడును. (490)

ఏ బరస్పర పెర్ఫ్యూమరీ కో, మె 1, ప్రెజ్డెన్సీ, బొంబాయి. నెంబరు 8.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్ల దినుసులు.

మొదలైన పొందిన సేలం గ్రేవ్ మామిడి చెట్లు పలు విధమైన చెట్లదినుసులు యొక్క అనేక విధములయిన మొక్కల దినుసులు సీమ కావలసిన వారు సాటుకాయకూరలు విత్తనములు సరసముగ విక్రయింపబడును. కావలసిన వారు అర్థజా స్టాంపుపంపితే, పటముతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాటలాగు పంపుతాము. జూబులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

ఎన్. కె. వి. కాదర్ మీరాసాహెబు

విత్తనములు, మొక్కవర్తకుడు.

(959) కుమారస్వామిపట్టి, సేలం.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో, మాంటు రోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాయమైన వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము. డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. (946) మేనేజరు.

K. B. JOSHI & Co.,

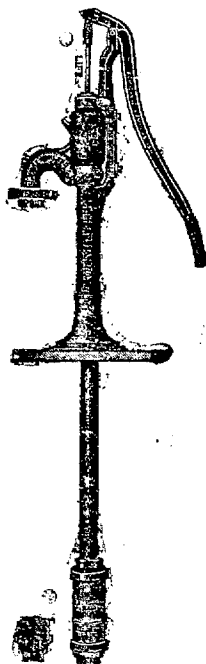
32, Hornby Road Fort, BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

సందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!! అందమైన 1918 క్యాలండరు

జనవరి 31- తేదిలోపు అమృతాంజనము దీప్తోవారి రు. 5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. సి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. సి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాభంగము గలగతుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరతైలము	పండ్లపొడి	మోహినితైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధము

చక్కని డబ్బీతో. వెల రూ. 0-8-0; డజన్ 1-కి రూ. 5-4 0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డి పో,

109, ప్రెజ్డెన్సీ, బొంబాయి.

6, తింబుశెట్టిపేటి, మదరాసు.

శ్రీశ్రీమంత్రి గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.

వి. సి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,

హస్తా బాక్సు 212 మదరాసు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈలేహ్యము రక్తమును కుద్రచేసి బలమును కలిగించి కాశ్యంతనుఖము నొసంగును. 219

అశోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుస్తకమునకు

(వ్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,

ఆతంకనిగ్రహ కౌషధాలయం, 157, బ్రాడేవ్, మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే దీ. మన్నాలాల్ గారి ఇంట తయారు చేయబడిన 'లోకప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ' ను నేపించండి. దీనిని నేపించిన యెడల ధాతువు, రక్తప్రప్తి, విశేషబలము, ఆకలి యెక్కువ మొదలయినవి కలుగును. స్వప్నస్థితియు, ధాతువు మాత్రములో కలిసిపోవుట, నీరయబడు, బహుమాత్ర వ్యాధి, మొదలగునవి మానును. వీనివలన మంచుగుణము పొందిన అనేకులు రంగోన్, సింగోన్, ఆక్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈ ప్రాంతముల నుండి బహుమాన పత్రములు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు అర్థజా స్టాంపును పంపినచో బహుమానపత్రము కాపి పంపుదుము. ఇది ఆబద్ధ మని రుజువుపరచువారికి వై కను పరచియుండు బహుమానము యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమార్గముగా పొందవచ్చును. పోర్చులును కొనుపవచ్చును 'డి. మన్నాలాల్' అని యుండుట చూచి తీసి కొన వలయును. అనుపానపత్ర పాఠ్యముతో పంపబడును.

ఏడెంటులు కావలసియున్నది.

ఈలఖర్చు 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు.

15 మన్నాలాల్, డిల్లీ, నెల రూ. 2-0-0.

డి. మన్నాలాల్, డిల్లీ, నెల రూ. 2-0-0. ఈలఖర్చు 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపధములు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ ఫెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎన్. బి. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్ సర్టింగ్ కమిటీ ఎగ్జియర్ జెక్. సం. 2. బొంబై, వీరు వ్రాసినది. తమ "లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర"లను, ఉపయోగించుటవలన, శ్వాసోచ్ఛ్వాసముల వ్యత్యాసము, ఆజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కశోషి, కడుపునొప్పి, అన్నా కజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము, బిడ్డల యెముకవారముల న్నియు, గుణమయ్యెను, తమవద్దకు ప్రతిదినము వచ్చుకోగు లకు, నీకస్తూరి మాత్రలనే, స్వదేశీ వైద్యులు ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫార్సు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి-ఎన్-ఆచ్యుతరావ్, సీనియర్ సర్జన్, స్వానిటరీ కమిషనర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; వీరు వ్రాసినది. "లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకోత్కృష్టమగు, గుణమాలను ఈమాత్రలు గలిగి యున్న వని నేనుచెప్పుట కానందభరితుడ నగుచున్నాను.

వైద్యశాలలో ననేకవిధముల గునట్టియు నుపయోగక రములను శిర్సాటక మూలికలనుండియే యావధములను తయారు చేయుచుందురు."

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాయందును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260మాత్రలన్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల నొకసారి తేప్పించితే

టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-0

12. సీసాలొకసారి కొనన 2-12-0

25. సీసాలొకసారి కొనన 5-0-0

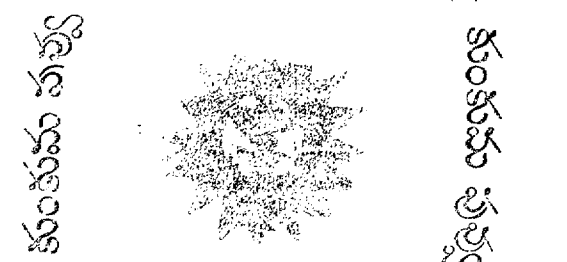
గురుప్రకాశములకు మావద్ద ఆయుర్వే

వీడవ దిక్టోని ధములు వారదును.

విలాసము:—శ్రీ సీతారాధువ వైద్యశాల, మైసూరు.

కం కం కం కం కం

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కంకణము పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్గము గమనింపబడు. కరస్పాడ్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎన్. నారాయణ అండు కంపెనీ. (కె) 21, నూమ్నా వీధి, బొంబాయి.

తంజావూరు మండలసభ.

మూ|| బి. ఎన్. శర్మగారి అధ్యక్షతన వ్యాసము.

రాజనీతిజ్ఞులు, వేదాంతవేత్తలు, న్యాయమూర్తులు, ముద్రాధిపతులు, గణితశాస్త్ర పారంగతులు, విద్యాధికులు మున్నగు మహనీయులకును, సంగీతము, చిత్రలేఖనము శిల్పము మున్నగు లలితకళలకును పుట్టినిల్లై, దూరదేశములలో విజ్ఞానమును వెదజల్లుటకు తనపుత్రుల నంపి భగవద్దేవతగారిని ఈ మండల సాంఘిక సమావేశమున సగౌరవపతిగ నెన్నుకొనబడుటచే నాకంఠము సగర్వముగ నున్నది. ఇట్టి గౌరవమును నాకొనంగ ఆహ్వాన సంఘమువారికి నే ననేక వందనము లర్పించుచున్నాను.

సాధారణముగ మండల సభలయందు ప్రత్యేకముగ స్థానికవిషయవర్షయే జరుగుట న్యాయము. నే నిదివర కిట్టి నియమము నవలంబించి యుంటిని. కాని, విమండల విషయక జ్ఞానము నా కతిస్వల్పముగ నుండుటచేతను, ప్రస్తుతసమయము మిగుల నాందోళనాయతముగ నుండుటచేతను, ఈ ఆచారము నంతగా పాటించక, దేశ శ్రేయోదాయకము లగు సమస్య నిమిత్తక చర్చించెదను.

సంగ్రామము.

పరిశీతు లెట్లున్నా? అవిశ్వాసము, సంజేహము మున్నగువానిమూలముగ ప్రపంచమున నాల్గవంతు జనసంఖ్య గలిగి, 44 కోట్ల 30 లక్షలవరకుండగ సామ్రాజ్యమున తగినంత పైనికబలము సమకూరినదికాదు. రష్యాదేశము మిత్రమండలివారికి ద్రోహకరముగ కృషిసలుపనన్నట్లు లోచించుచున్నది గాన బ్రిటను, ఫ్రాన్సు, ఇటలీవారిబలము, మధ్యదేశములకంటె నెక్కుడుగ నుండజాలదు. కావున, సాధ్యమైనంత త్వరలో శత్రువుల నంతయు నొందించుటకు భారతదేశపు పైనిక, పైనికొద్దోగులను సంసిద్ధము చేయవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరుట మన విధికాదా? ఇది మన తేమమునకును, సామ్రాజ్యతేమమునకును కూడ లాభకరము. ప్రస్తుత సంగ్రామములలో నెల్లెపుడు యుద్ధసన్నద్ధులగు వీరభటులచే గాక, సమయమునకు సన్నద్ధులు చేయబడు భుజబల సంపన్నులచేత దృఢ శరీరలగు స్త్రీలు వెనుకనండి సహాయము గొనుచు నడువబడుచున్నవి. యూరపు ఖండమంతయు యుద్ధసన్నద్ధమై యున్నతరి, ఆసియా ఖండము దాని ననకరించు నపుడు, సామ్రాజ్య సంరక్షణార్థమును, దేశరక్షణార్థమును భారతదేశ పైన్యమును తయారు చేయుట కింతటి అలస్య మెందులకో తెలియకున్నది. అవిశ్వాసము ప్రభలు సంతకాలమును నిది యెట్లు సంభవమగును? విద్యార్థికు లెల్లరు నిష్కట్టన అశోభ్య విశ్వాసము నుద్ఘాదింపుడు, నిట్టి భావములే మన యెడల మన బ్రతిమి మిత్రులు చూపవలె నని మనము తెలుపుచుండవలెను. భాగ్యతగల ప్రభుత్వమునకు మాగ్గదర్శకము లగు రాజకీయ సంస్కరణములును, సామ్రాజ్య సంరక్షణ భార నిర్వహణమును సొక పర్యాయమే కలుగవలయును. పైనిక సంస్కరణముల సొసగుటకు మనలను విశ్వసించక పోయినయెడల బ్రతిమివారు మనకు భాగ్యతగల పరిపాలనము సొసంగరని చెప్పవచ్చును. ప్రపంచమున నెల్లెడలను పైనిక పరిశీతు లేక విధముననే యున్నవి. ఇట్టి విధానమును దక్షిణాఫ్రికాలో నవలంబించుటవలన నెట్టి అపాయమును గలుగలేదని మన బ్రతిమి మిత్రులు నమ్మునట్లు మనము చేయగలమా?

బ్రిటిషువారి రక్షణముననుండి దేశపాలనమున తప్పుల గావించు నధికారమును మనము వాంఛించుచున్నా మనియు, 19 గురు సంస్కరణములును, కాంగ్రెసు, మస్లిములగుల సంస్కరణములును అధికారమంతన బ్రాహ్మణుల హక్కుగల గావించుననియు, వీరి ఆశయములను ప్రజాసామాన్యదర్శములును ప్రత్యక్ష విరుద్ధములనియు కొందరు నడుపుచున్నారు. ప్రస్తుత పరిశీతుల నిష్కట్టపాత బుద్ధిలో తిలకించి, యిట్టి దురభిప్రాయములలో నెట్టి సత్యము గలదో మోచింతము. బ్రిటిషుదేశపు పైనికబలము పూర్వకాలమునను ప్రస్తుత కాలమునను మన కొనర్చిన యుపకృతికి వారికి మనమెంతయు కృతజ్ఞులము. కాని, కాంతిసమయమున భారతదేశపు పైన్యమునందలి భారతపైన్యము, ఆంగ్లపైన్యముకంటె నెక్కుడుగ నుండు నని మన విమర్శకులు గుర్తించెదరుగాక! ఇప్పుడది మరింతయెక్కుడుగ నున్నది. మధ్యయు పైనికొద్దోగులకు భారతీయ నియమితులుగావగుటకు వారిరహస్యము, ఆరంభమగు తప్పులెల్ల బ్రిటిషు యంత్రాంగులచే నడువబడు భారతీయ పైన్యము నిష్కట్టపాతముగ నుండు బ్రిటిషువారి పైనికబలము

రక్షితులమై యున్నామనుట హాస్యాస్పదము. భారతీయులకు నే కా క య ము లు ను, నే క సాంప్రదాయములను నుండు టత్వకరము. భావికాలపు భారత సామ్రాజ్యముగ 10 కోట్లమంది హిందీభాషవారును, 480 లక్షల వంగదేశీయులును, 235 లక్షల ఆంగ్లయులును, 198 లక్షల మహారాష్ట్రీయులు, 180 లక్షల ద్రవిడులును, 200 లక్షల పంజాబీలును 100 లక్షల కన్నడులును, 100 లక్షల ఓడ్రులును, 140 లక్షల రాజస్థానీయులును, 100 లక్షల గుజరాతీయులు, 70 లక్షల బర్మాదేశీయులును, 60 లక్షల మలయాళీయులు, మున్నగువారి అన్యోన్యసంబంధ విషయములలో సామ్రాజ్యమును వాంఛించును. మరి, సామ్రాజ్యైకమత్యము “విభజించిన పాలింపవలె”నను విధానము వలన చేకూరదు. దేశమున ననేక భాషలుండుటచే సంపూర్ణమత్యము చేకూరుటకు కొంత అభ్యంతరము గలుగ జేయు నని నాకు తోచుచున్నది. కాని, దేశజులెల్లరును తమతమ మాతృభాషల మరచి, యేకభాషను వాడుక చేసినగాని భాగ్యతగల పరిపాలన మొసంగరాదని యెవరు చెప్పలేదు. కాని యూరపు, జపాను, సంయుక్త రాష్ట్రములవలె హిందూదేశము విద్యనభ్యసించ లేదు. బ్రిటను దేశము మున్నగు స్వాతంత్ర్య ప్రదేశముల పూర్వపు చరిత్రముల నిలకించినయెడల సంగతులు తెలియగలవు. ఆంగ్లేయులు తమ పాదమెంటును, భాగ్యతగల ప్రభుత్వమును 13 శతాబ్దము నుండియు గలవని గర్వము నందుచుండును.

బ్రిటను దేశములో 1840 సంవత్సరమువరకు బడికిబోవువారిసంఖ్య సగుటున 20 లక్షలకంటె నెక్కుడులేదు. అప్పటికే ఆదేశము ప్రపంచమున నాల్గవ భాగమునై రాజ్యము చేయుచుండెడిది. హిందూదేశమున ఈవిషయమున 70 లక్షల మందికంటె ఎక్కుడుగలరు. మాధ్యమిక పాఠశాలలకు బోవువారిసంఖ్య 10 లక్షలకంటె నెక్కుడుగ నున్నది. 1914-15 సంవత్సరమున పట్టపర్తిమందు తీర్థులగువారు 7500 మంది గలరు. ఇంక కొంచెము ప్రోత్సాహమున్నయెడల ఈసంఖ్య వృద్ధి కాగలదు. ఈపితుల గాంచినయెడల దేశజులలో తగిన విజ్ఞానములేదని చెప్పటకు వీలులేదు. ఈవైచారిలో ననేకులు బ్రాహ్మణేతరులే!

అధికారము హక్కుభావులును స్వల్పసంఖ్యాకులును బ్రాహ్మణులు నగు వారి హక్కుతమగు నను వాదమును మనము పరిక్షింపదగును. నియోజకవర్గ మెట్లుండనో తిలకింతము. అనతికాలమును 1835 వ సంవత్సరము నాటికి ఆంగ్లదేశమున మొత్తము జనసంఖ్యలో నియోజకులు 100 కి ముగ్గురుండెడి. ఇటలీ దేశమున 1861 మొదలు 1882 వరకు 100 కి ఒకరుగ నుండెడి. ఆయిందనునందు గూడ నటులేయుండెడి. మన రాజధానియందు 100 కి 1 వంతు నియోజకులగు 4-5 వేలమంది యుండవలెను. వెనుకటి నియోజనార్హతకు లక్షణమగు 40 పిల్లింగుల ఆదాయము నెత్తుకొని అది 30 రూపాయలకు తుల్య మనుకొనినను ఇండియాదేశమున దాని నింకను తగ్గింపవచ్చును. రయతువారి పట్టాదారులను మాత్రమే 60 గణించినను ఆ సంఖ్య 5000 కు మించి యుండును. 5-12 పానలతో సమానమగు మొత్తమును బట్టి అర్హతగల అధివాసులను గూడ (పెనెంటులు) మనము పరిగణించితిమేని ఆ సంఖ్య 10 లక్షలకు మించును. 100 కి 3 కంటె హెచ్చును. ఆంగ్ల దేశమున 1835 వ సంవత్సరమున సంస్కరణ చట్ట ము మోదించబడిన పిమ్మట నుండిన మొత్తమదియే. వృత్తిపన్ను నిచ్చువారిని ఇంటి పన్ను నిచ్చు ఇండ్ల యజమానులను విద్యార్థికులను చేర్చితమేని 30 లక్షల మంది నియోజకు లగుదురు. ఆ మొత్తము స్వల్పసంఖ్యాక మనియు కేవల బ్రాహ్మణేతరులయే నెవ్వరు నన సాహసింపరు. ఆంగ్ల భాషను నేర్చినవారి సంఖ్య చాల తక్కువ గాన అధికారము ఆంగ్లభాష నభ్యసించిన వారివ కే మగు ననుట కారధారములేదు. అట్టితరీని అధికారము బ్రాహ్మణాధీనమగు నని ఎట్లునుడును సాధ్యమగును? “హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించిన అధికారము బ్రాహ్మణాధీనమగు” నను వాక్యముకంటె దారుణమగు నసత్యవాద ఇంత భాగ్యతానిరహితముగను ఇంతగర్వముగను మరిమియు నిట్టివల నడువబడి యుండలేదు.

స్వలాభభేషము అభావమును ఈదేశమునకు ఆంగ్లదేశమునకు గూడ ఎట్లు వేరుమగ వాక్రింగును నున్నాను. దీనివలన నింకను మరే కలుగక పూర్వమే వీరిది సరియైనది అతరమైయున్నది. బ్రాహ్మణులు అధికవృద్ధిచెంది భారతీయ దేశమునెక్కడను వీరియభివృద్ధిమే నిగ్రహము లగు

భముల కనుగుణములేగాని ఎంతమాత్రమును విరుద్ధములుగావు. ప్రస్తుతము కాసనసభలయందున్న సభ్యుల సంఖ్యలను పరిక్షించిననుగూడ బ్రాహ్మణుల సంఖ్య హెచ్చుగాదని స్పష్టము గాకమానదు. ఇండియా కాసనసభలో 31 మంది సభ్యులలోను 6 గురు బ్రాహ్మణులున్నారు. నియోజకుల సంఖ్యను పోల్చిచూచిన ఈ విభేద మింకను హెచ్చని స్పష్టపడగలదు ఇక నుద్దోగుముల విషయములలోచింతము. ఇండియా ప్రభుత్వశాఖలో 100 కి 4 గురు బ్రాహ్మణులున్నారు వీరు ర200 లకు మించిన జీతములు పుచ్చుకొనువారు. తక్కిన 96 గురును బ్రాహ్మణేతరులే. ఇక బ్రాహ్మణాధికృత ఎవరినో విమర్శకులు పరిక్షింపదగును. బ్రాహ్మణులను బ్రాహ్మణేతరమొందవులను పోల్చిచూచిన 4 గురు బ్రాహ్మణులకు 18 గురు బ్రాహ్మణేతరులున్నారు. కనుక ఇండియా ప్రభుత్వశాఖలో బ్రాహ్మణులసంఖ్య హెచ్చుగా నున్నదనువాదము నిరాధారము. ఇక చెన్నపురి రాజధానిలో 100 కి 30, బొంబాయిలో 24, బంగాళమున 19, బేహారు ఒరిస్సాలలో 13, సంయుక్తరాష్ట్రములలో 11, పంజాబులో 2, బర్మాలో 1, మధ్యరాష్ట్రములలో 20, అసాములో 11 వంతున బ్రాహ్మణులున్నారు. ప్రస్తుతస్థితిలోనే నియోజకులలో బ్రాహ్మణేతరులు చాల హెచ్చు. కాసనసభలో బ్రాహ్మణేతరుల ప్రతినిధులు మెండు. ఉద్దోగములలో బ్రాహ్మణుల సంఖ్య మిక్కిలి తక్కువ. ఇట్లుండ స్వపరిపాలన మేర్పడినపు డధికార మెట్లు బ్రాహ్మణాధీనము కాగలదో దురూహ్యముగా నున్నది. 31-8-1912-వ తేదీకి లెక్కలు సిద్ధముగనున్నవి. వానిని బట్టి చూచిన కళాశాలలలో చదువుచున్న విద్యార్థులలో 16152 మంది బ్రాహ్మణేతరులు 13116 గురు బ్రాహ్మణులు నుండెడి. ఉన్నత పాఠశాలలలో 406227 గురు బ్రాహ్మణేతరులును, 179386 గురు బ్రాహ్మణులు నుండెడి. ప్రాథమిక పాఠశాలలలో 30 లక్షల మంది బ్రాహ్మణేతరులును, 542003 మంది బ్రాహ్మణులు నుండెడి. ప్రస్తుత స్థితిని బట్టి చూచినను విద్యార్థికులగు బ్రాహ్మణేతరుల సంఖ్య హెచ్చు గాని బ్రాహ్మణుల సంఖ్య హెచ్చు కాదు. ప్రస్తుతము స్వరాజ్య ప్రతిపాలురు బ్రాహ్మణాధికృతమును బ్రాహ్మణాధికారమునే ప్రబలకారణముగ చూపుచున్నారు గాన మరికొన్ని విషయము లీసందర్భమున నడువదగును. 1910-11 లో అన్ని పాఠశాలలలోనుచదువుచుండినబాలురును బాలికలును బ్రాహ్మణులు 764423 గురు, బ్రాహ్మణేతరులు 30 లక్షల 30 వేలమంది. 5 ఏండ్లలో బ్రాహ్మణ విద్యార్థుల సంఖ్య 90 వేలును, బ్రాహ్మణేతరుల సంఖ్య 6 లక్షలును హెచ్చినది. చెన్నపురి రాష్ట్రములో చదువుకొనినబ్రాహ్మణు లెక్కువ. ఇదట్టిస్థితి నే పరికింతము. 31-8-1916 న బ్రాహ్మణులు 182062 మందియు 1121961 మంది బ్రాహ్మణేతర మొందవులు నుండెడి. బ్రాహ్మణులసంఖ్య 1/6 గా నుండెను. ఉన్నతపాఠశాలలలో 56-58 వేలు సమముగ నుండెను. కళాశాలలలో బ్రాహ్మణులు 6791 మందియు బ్రాహ్మణేతరులు 2155 మందియు నుండెడి ప్రత్యేకవిద్య నభ్యసించువారిలో బ్రాహ్మణులు 2280 మందియు బ్రాహ్మణేతరులు 3042 మందియునుండెడి. విద్యార్థికులగు బ్రాహ్మణేతరులసంఖ్య బ్రాహ్మణులసంఖ్యకంటె చాల హెచ్చు గనున్నదని ఈలెక్కలవలన స్పష్టముగ తెలగలదు. కానిబ్రాహ్మణేతరులలో పలువురు వంశపరంపరాగతము లగు వృత్తుల నవలంబించునా రగుటచే వారు కళాశాలావిద్య నభ్యసించక ప్రత్యేకవిద్య నభ్యసించి వారివారి వృత్తుల ననుగమించిరి. బ్రాహ్మణులు అట్లుగాక విశ్వవిద్యాలయపరీక్షలను చదివి పాండిత్యమును గడించి పండితవృత్తులందు ప్రవేశించిరి ఇది దేశమునందంతట నేకరీతిగా నుండలేదు. బ్రాహ్మణులలో పురుషులలో బొంబాయి బంగాళము చెన్నపురి రాజధానులలో పురుషులందరును విద్య నేర్చియుండిరి గాని బేహారు ఒరిస్సాలలో 1 కి 6 వ వంతు అనగా 15 లక్షలకు 256 వేలును మధ్యరాష్ట్రములలో 1/10 వ వంతును పంజాబు సంయుక్తరాష్ట్రములలో 1/10 వ వంతు వారును మాత్రమే విద్య నేర్చిరి. పంజాబులో 10 లక్షల మందిలోను 114 వేల మందియును సంయుక్తరాష్ట్రములలో 4,600,000 లో 550 వేలును మాత్రమే చదువగలిగి యుండెడి. ఈరెండు రాష్ట్రములలోను విద్యలో బ్రాహ్మణులు చాల వెనుకబడియున్ను వారు జ్ఞానుగూడ బ్రాహ్మణేతరులలో సమానముగ నభివృద్ధి జొందునరకును స్వపరిపాలన మొసంగగూడదని వాదించినట్లు నేను వివరించెను. బ్రాహ్మణేతర కాయస్థుల సంఖ్య బ్రాహ్మణుల సంఖ్యలో 1/6 లేక 1/7 మాత్రమే కలుగును. కాని ప్రభుత్వోద్దోగములందు భుజివాదో కాకయును బ్రాహ్మణులలో సేవకు మరే యేకమును, కాక పరిశీలకుల భుజివాదో సేవకును సాధ్యమగును. సాధ్యమగును. సాధ్యమగును. సాధ్యమగును.

ఎట్టి సమయమున నైనను మనము రాజకీయ వాతావరణమును
 జాంలీయంతముగ నుంచి, మన కోరికలను గౌరవపూర్వకముగా
 భాషలలో గమనములయ్యును. అన్ని సంఘములను
 స్నేహపూర్వకముగా చరిత్రరేఖలు. అనోధి. శ్రీమ గౌరవము
 లతో దీని మార్పుచేకై కృషి చేయుచున్నాము. మర్యాద
 మృదువైనది.

స్థానిక వార్తలు

(1)

చెన్నపురి మేరపు:—1918 వ సంవత్సరము ఏ. వి. చుక్క పెట్టుగారు చెన్నపురి మేరపు నియమించబడిరి.

బళ్లారి సరసవిద్యోగిని సభ:—ఈసభవారు కేపు గాయంకాలము 5-30 గంటలకు విక్టోరియా పురమందిరమున సారంగధర నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

నీను తపాలు:—ఈ నెల 14-వ తేదీన నీనుతపాలు చెన్నపురి జనరలు తపాలాఫీసు నందున సగర మందలి ఇరవ తపాలాఫీసులందు కట్టివేయబడును.

ఉపన్యాసము:—ఆదివార ముదమున 9 గంటలకు పి. సుందరమూర్తి పెట్టిగారు కాలానేమను శ్రీ దీప్త వె స్సరి భవనమున 'ఆరోగ్యము-వ్యాధి'ని గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు.

చెన్న రాజధాని సంఘము:—అవసర రాజధాని మహాజనసభ యీ నెల 22 వ తేదీ వరకు పదునొకండు గంటలకు పట్టాభిషేకములోని గోవిందవీలాస మందిరమున జరుగును.

తపాలా నోటీసు:—కొలంబో మీదుగ దక్షిణ ఆఫ్రికాకు పంపబడు తపాలు ఈ నెల 10 వ తేదీ నాడుం కాలము 5-25 ని. లకు చెన్నపురి జనరలు తపాలాఫీసులో కట్టివేయబడును.

దక్షిణాంధ్రాడియా బ్రహ్మసమాజము:—కేపు (9-12-17) నాయంకాలము 6 గంటలకు ఉపాసనా మందిర మున (97 అన్నాపిల్లవీధి) కే. పున్నయ్యగారు ప్రార్థన మొన రించెదరు.

భగవద్గీతోపన్యాసము:—వైదాపేట కోటెల వీధిలోని రామానుజవీలాస మందిరమున నేడురాత్రి 7½ గంటలకు బ్రహ్మ శ్రీ మురుపూరు గణేశశాస్త్రిగారు భగవద్గీతో పన్యాసమును చేసెదరు.

చెన్నపురి ఎక్సెల్సియరు క్లబ్:—నేటి నాయంకాలము 5-45 నిమిషములకు క్లబ్ భవనమున యొక సభ జరుపబడును. పంచమోద్యమము గూర్చి ఎస్. పద్మనాభ ఆయ్యరు బి. ఏ. బి. ఎల్., గారు ఉపన్యాసించెదరు. బి. పి. వాడియాగారు అగ్రాసవాధిపత్యము వహించెదరు.

నిమ్మ జాతీయోద్ధారక సంఘము చెన్నపురి:—మాలయప్పను వీధి యందుగల సంఘము వారిరాత్రి పాఠ శాలాభవనమున కేపటిదినము నడచును 8 గంటలకు టి. రా మలింగఅయ్యరు గారు పరిక్రమిక విద్యను గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు.

శ్రీ సంగీతశాల:—ఈనెల 9వ తేదీ ఆదివారము నాడు నాయంకాలము 4-15 గంటలకు తంబుపెట్టివీధి నెం 322వ గృహము సాగప్పపెట్టివీధికి వసంతమండపమున బ్రాహ్మణ విద్యుషిమణియగు సరస్వతీబాయిగారు శ్రీరామకృష్ణ పట్టాభిషేకమును గూర్చి కాలక్షేపము చేసెదరు.

అవరుడే నాటక ప్రదర్శనము:—హిందూ కై స్కూలు లిటరరీ సొసైటీవారు కేపు (9-12-17) నాయంకాల ము 5-30 గంటలకు తిరువలిక్కేణి సింగ రాచారి హాలులో మర్చెంటు ఆఫ్ లెనిను నాటకమును ప్రదర్శించును. నివాసము హూరు ఎం. ఓ. పార్థసారథి అయ్యంగారు ఎ. ఏ. ఎం. ఎల్. గారధ్యక్షత వహించును. టిక్కెట్లు రూ 1-0-0; రూ 0-8-0.

మనీసులలో నుంచు పక్షిప్రదండములను అప హరించుట:—గతనెల 22 వ తేదీ రాత్రి నూరువాకొ చేరి మనీసుండి పక్షిప్ర దండము నపహరించిన భాదరు, పాక్ ము అంబా రిడ్జలు పోలీసువారిచే పట్టుకొనబడిరి. కేసునేను బడినది. రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగారు కేసు విచారణ చేసి మొదటి సేషన్కు 6 మాసములు కఠినశిక్షయు రె. దవ వానికి 5 రోజులకు శిక్ష గ విధించిరి.

యముకుల మహాసంఘము:—తిరువలిక్కేణి వీరరాఘవ మొదలివీధి నెం 69వ గృహమును సంఘసభ్యులు అవసర సభయొకటి కేపటికోజు మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు జరుగును. నిబంధనలు, సభ్యుల నడవడికల యొక్క ఏర్పాటు లుగల సమోనాను ఆమోదించబడుట ఇంకా యితరవిషయ ములగూర్చి యాలోచింపబడుట జరుగును.

సగల దొంగతనము:—కంచేవరనివాసి యగు భక్తవల్లభులు అను నతడు కొంత కాలము చెన్నపురిలోనుండి గత నవంబరునెల 22 వ తేదీన రామానుజము మొదలి యను నతని యింట జొరబడి సుమారు 120 రూ.లు విలువగల నగలను అపహరించెను. వానిని పోలీసువారు పట్టుకొని కేసుచేసిరి. రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు గారు కేసు విచారణచేసి నేర స్థునికి 6 మాసములు కఠినశిక్షను విధించిరి.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:—ఈ దేశంబున నెల 9వ తేదీ ఆదివారము నాయంకాలము 8 గంటలకు మెం బూరులో రాఘవాచారివీధి 15 నెం. 9 వ న ము న నొక ప్రార్థనసభ జరుగును. బి. కృష్ణమూర్తిరావుగారు తేనెగున ప్రార్థన సభ్యులు. టి. రంగనాథం నాయకుగారు అంగ్లేయ భావ. యందు "జన్మసాఫల్యము" అను విషయమునుగూర్చి యుపన్యాసించెదరు.

బహిరంగసభ:—బం గావీరుజారు వీధిలోని అలాం దారు నెంటు థామసు మా. టుమొర్ల కేపటిదినము 4 గంటల కొకబహిరంగసభ జరుపబడి రాజకీయములతో సంబంధము లేని యొక ప్రతిపక్షసంఘము స్థాపింపబడుటకు ఏర్పాటులు జరుపబడును. బొల్లెల్లూ ఎం. గోవిందరాజులు నాయకుగారు అగ్రాసవాధిపత్యము వహించెదరు. ఎస్. కె. జిల్లాని సాహే బు బహుద్దారు, ఏ. రామస్వామిమొదల్యారు ఇ. సుబ్రహ్మణ్యము మొదలియారు క్రీస్తుతి అలిమేలు మంగమ్మగార్లు ఉపన్యాసించుదురు.

వైదిక శాస్త్ర విద్యార్థుల కళాశాల విద్యార్థుల డిబేటు:—నిన్నటిదినము నాయంకాలము 5 గంటలకు చెన్నపురివిద్యార్థి సంఘమువారి వత్తు, వై. ఎమ్. సి. ఏ. ఆడిటోరియమునందు వైదిక శాస్త్ర విద్యార్థుల కళాశాలవిద్యార్థులకు చర్చాజరిగెను. చర్చించవలసిన విషయమున పార్లమెంటు సభ వారికాసదు ముఖాని నీతివంతముగ చేయ గలవా, లేదా? అను విషయము కళాశాలకు ఇద్దరు విద్యార్థుల మధున 4 గురువిద్యార్థులు చర్చలో పాల్గొనిరి. వైదిక శాస్త్ర కలాశాలవారు పార్లమెంటు సభవారి కాసదు ముఖాని నీతివంతము చేయగలవనియు, పర్వతాపకలాశాలా విద్యార్థులు చేయలేదనియు వాదించిరి. ఇరు పక్షముల వారును తీవ్రముగనే చర్చను జరిపిరి. సి. పి. రామస్వామిస్వామి అయ్యరు గారును, పాల్. అప్పస్వామి గారును, డి. జి. ఎమ్. వీర్లు గారును పరీక్షకులుగానుండిరి. చివరకు పరీక్షకులు వైదిక శాస్త్ర కళాశాలవారి వైపున తీర్మానించిరి. ఈ నెలపొందిన వారు తిరిగి క్రిష్టియను కళాశాలా విద్యార్థులతో చర్చజరుప వలసి యుండును. అప్పుడు వారిద్దరిలోను జరుగు పొందిన వారలే బహుమానము లీజరుదురు.

వ్యాపార వార్తలు

గోవిందనివాసి కిష్టిద్రవ్యములో గొంత సొమ్మున వాన కొనుట:—మూర్తుపడితాలూ కాలా మొక గ్రామపు మణి గారునకు ఒక కొయ్యకు 6-0-0 రూ. లకు కిష్టి చెల్లించెను. అందులో మణిగారు సుమారు 3 రూ. లకు వాడు కొనెనని కేసుచేసెను. తాలూకా మేజిస్ట్రేటు కేసువిచారణచేసి మణి గారును కొల్లవార లేమవతకు ఖయ్యును శిక్షను 150 రూ. జాల్మానాను విధించిరి.

మేజిస్ట్రేటు గారి తీర్మానము పై మణిగారు అపీలు చేసెను. బిల్లా జడ్జిగారు మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్మానములను ఖాయపరచి శిక్ష యింకను మోద్దొంగ బడవలెనని మేజిస్ట్రేటు నకు ప్రానిరి. శిక్షను మోద్దొంగబడుటకు మేజిస్ట్రేటు వారు అంగీకరించలేదు.

చెన్నపురి రాష్ట్రీయ వసరసభ

ఆహ్వానసంఘమువారి రెండవ ప్రకటనము
ఈసభ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటీ వైదిక శాస్త్ర అసోసి ఏషనుల వారసులు కలసి జరిపెదరు. ఈ నెల 21వ తేదీన రామపేట పీటర్సు రోడ్డునందలి లాను గోవిందవాసుగారి గోవిందవీలాస భవనమున వేడుబడిన కాలలో నీసభ జరుప బడును. కాల తయారై వసి. రక్తిని ఏర్పాటులు త్వరగజూర్తి యగుమన్నది.

కాంగ్రెసుసభకు కలకత్తానగరమున కేసు ప్రతినిధులు చెన్నపురిలో నాగుటకు వీలగునట్లు సభ జరుపబడుమన్నది. జిల్లాలనుండి చాలమంది రాగలరు. ప్రతినిధులు టిక్కెట్లు సిద్ధముగనున్నవి. ఆమోదికసంఘములవలన నియోజింపబడిన వారందరును కార్యదర్శులును రెండేసి రూపాయలవిచ్చి టిక్కెట్లు పొందవచ్చును. చచ్చించ బడవలసిన తీర్మానముల మొక సంఘమువారు నిర్ధారణ చేయుచున్నారు. అని ముందుగ్రక టింపబడును. నియోజింపబడిన ప్రతినిధుల పేర్లను అనుబంధ సంఘములవారు కార్యదర్శులకు తెలుప ప్రార్థితులు. మహా జన సభాహాలు హంటుకోడు మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

స్వదేశోద్ధమ మేమనకుపరమావధి

1918వ సం॥ జనవరి 14-వ తేదీ మన కంద రకు గొప్ప సంక్రాంతి వండుగ ప్రతి భారతీయు మును ఆ నాడు స్వదేశ వస్త్రములనే ధరించవల యును. స్వదేశోద్ధమునకు దోహదము చేసి తోడ్పడవలయును. త్వరలో కంజీవరము స్వదేశీ కంపెనీలో మీరు పాల్గొను టుత్తమును. గాన సంక్రాంతి వండుగనాడు దానిలో భాగస్థులగు జేర ప్రార్థితులు. భాగము 1-కి 2వ రూ చొ॥ 300 భాగములు మాత్రమే కలవు. పెద్ద పెద్ద వాండ్లందరు దీనిలో భాగస్థులుగ జేరి. షరతులకు ప్రాప్తైస్తమకు ఇట్లు వ్రాయవలెను.

మ్యానేజింగు డైరెక్టరు,
స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్,
బ్రాంచి: మధుర. కంజీవరం.

Puranas boast of PRAHLADA!
Saints speak of DRUVA!!
Hear the wonders of the weak sex!
See the triumph of the tender age
A Carnatic Musical Entertainment
By

Miss Rajalakshmi
A gifted brahman girl of 11 years of age
On Sunday the 9th Dec. '17 at 9-30 P. M.
at Town Hall Nellore.

Organiser C. GOPAL CHETTY
N. B:—Miss Gauharjan of Calcutta is coming over Madras on the 14th instant to give her concert on the 16th Dec. '17.

బళ్లారి సరసవిద్యోగిని సభవారు

1917 డిశంబరు 8-వ తేదీ శనివారము

నాయంత్రము 5-30 గంటలకు

ప్రహ్లాద.

1917 డిశంబరు 9-వ తేదీ ఆదివారము

నాయంత్రము 5-30 గంటలకు

సారంగధర.

విక్టోరియా కల్లిక్ హాలులో ప్రదర్శించును.

పురుషులు రూ. 3, 2, 1-8, 1 ఆ. 8 స్త్రీలు రూ. 2, 1, ఆ. 8

వి. నూధవరావు డి. గోపాలాచార్య

జనరల్ మ్యానేజరు. సెక్రటరీ.

రా॥ బి॥ శి. హెచ్. గౌడ్

(976) వైదికశాస్త్రము.

విషయాను క్రమణిక.

తంజావూరు మండలసభ	3
నెల్లూరు మండలసభ	4
స్థానికవార్తలు	5
ప్రధాన వ్యాసము	
బ్రాహ్మణాధికార వర్గము ప్రబలునా?	6
వ్యాయాసానందము	7
విరోధానుహాసంగ్రహము	
విజేతంత్రీవార్తలు	8,9
కృత్వాంతములు	10
ఇంగ్లీషుతంత్రీవార్తలు	11,12

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ డిసెంబరు నెల 8-వ తేది

శనివారము

బ్రాహ్మణాధికారవర్గము

ప్రబలునా?

(౧)

శీలము బ్రాహ్మణేతరసభాధ్యక్షు లగు దొరయి రాజాగారు, స్వరాజ్యము లభించినచో బ్రాహ్మణవర్గ నింకుత మతిశయించునని, నేటిదినము మామూలుపాట బాడిరి. కలకత్తా యూరపియను సంఘమువారు మాంటాగూగారి కొనగిన విజ్ఞాపనమున, స్వపరిపాలనమును సమీపించుటయే విప్లవ కరమగు నని నిన్ను టిడినము నివేదించిరి. హాంకూలు ఆందోళనము కొలదిమంది లాభము నిమిత్తమే గావించబడుచున్నదనియు, కార్యనిర్వాహకసభ శాసనసర్వజ్ఞాసభకు లోబడి యుండగూడదనియు చెలిపిరి. బాధ్యత గల ప్రభుత్వాదర్శమునకు గూడ వీరు ప్రబల వైరము జూపుచున్నారు. స్వపరిపాలనా ప్రదానముచే, అధికారము కొలదిమంది హస్తగత మగునని, యూరపియనులు గొందరును వారీయనుచరులును స్వల్పసంఖ్యాకులునగు భారతీయులు గొందరును అనుదిన ముద్దోషించుచున్నారు. స్వపరిపాలనమునకు జూపు నభ్యంతరములలో యింతకన్న నిస్సారమయినదనియు, నసత్యవచోపేత మయినదనియు గన్పట్టెను. ఈ యాక్షేపణకు సహేతుక మగు సమాధానము నారవనీయు లగు బయ్యా నరసింహేశ్వరశర్మగారి తంజావూరుమండల అధ్యక్షకోవనాసమున గాన నగును.

1840 వ సంవత్సరమున ఆంగ్లదేశస్థితి నొక్కచూరు పరికింపును. పాఠశాలకు వెడలువారు ఇరువది లక్షల మంది యుండిరి. అయినను ఆంగ్లదేశ మప్పటికే ప్రపంచమున నాల్గవవంతు భూభాగము నేలుచుండెను. ఇక్కాలమున హిందూదేశమున పాఠశాలకు బోవువారి సంఖ్య డెబ్బది లక్షలు గలదు. సెకండరీ విద్య నభ్యసించు వారు పది లక్షలకన్న నధికముగ నున్నారు. 1914-15 సంవత్సరమునందు గ్రాడ్యుయేటులసంఖ్య దాదాపుగ 7500. విద్య నభ్యసించువారి సంఖ్య యింకను అధికమగుచున్నది. హిందూదేశ మొత్తమున కోటి అరువది లక్షల మంది విద్య నభ్యసించినవారుండగ, హిందూదేశమున స్వపరిపాలనమును ప్రారంభించుట కయినను కాలము రాలేదని నుడువుట యసంగతమని వేరుగ నుడువ నక్కరలేదు. స్వపరిపాలనానంతరము, బ్రాహ్మ

ణాధికారవర్గ మే మాత్రము ప్రబలునో పరిశీలించుము. 1835 వ సంవత్సరమున, ఆంగ్లదేశమున నూటికి ముగ్గురు మాత్రమే పాల్గొంటు సభ్యుల నెన్నికొనువారుండిరి. మన రాజధానిలో నియోజకస్వాతంత్ర్యము గలవారిని గణించినచో, ముప్పదిలక్షలకన్న నెక్కువమంది తేలెడరు. ఈ సంఖ్య ఆంగ్లదేశమున రిఫారము విల్లు ఆమోదింపబడిన సమయమందలి నియోజకవర్గసంఖ్యకన్న మూడు రెట్లధికముగ గన్పట్టుచున్నది. ఈ నియోజకవర్గసంఖ్య స్వల్పమని నుడువుటకు వీలుగానింపదు. వీరిలో ఆంగ్లవిద్యాధికులు స్వల్పసంఖ్యాకులు మాత్రమే. అందుచే స్వపరిపాలనాధికారము ప్రబలినచో, అయ్యది ఆంగ్లవిద్యాధికుల హస్తగతమగునని యూహింప వీలులేదు. అట్టితరీ బ్రాహ్మణులు పరిపాలనాధికారమును చూరగొందు రనుట కల్ల. ఈ యసత్యమును, నిరంకుశ పాక్షికులు హిందూదేశమందే గాక ఆంగ్లదేశమున గూడ వ్యాపింపనమకట్టిరి. హిందూదేశమున బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును ప్రత్యేక జేమ లాభము లుండజాలవని ఎట్టిమందమతియైనను గనుగొనగలడు. ఉభయలకును భారతవర్షాభివృద్ధి వాంఛనీయమే.

శాసననిర్మాణసభలలో సంఖ్య బట్టిచూచిన సభ్యులలో నధికసంఖ్యాకులు బ్రాహ్మణులుగారు. సామ్రాజ్య శాసననిర్మాణ సభలో ముప్పది యొక్క సభ్యులలో ఆరుగురు మాత్రమే బ్రాహ్మణులు. నియోజకస్వాతంత్ర్యము గల వారిని పరికించిన, బ్రాహ్మణుల సంఖ్య అల్పమే. స్థానిక సంఘములలో, బ్రాహ్మణేతర సభ్యులే యధిక సంఖ్యాకులుగ నున్నారు. ఉద్యోగవిషయముల దీసికొనిన, 200 రూపములకు మించిన వారిలో నూటికి 4 గురు మాత్రమే బ్రాహ్మణులు గలరు. 93 కన్న 4 సంఖ్య అధికమేమో విమర్శకులు చెలుపవలయునని, శర్మగారుకోరుచున్నారు. హిందువులలో జూచినను బ్రాహ్మణులు 4 వంతులుగను, బ్రాహ్మణేతరులు 18 వంతులుగనుచున్నారు. అందుచే ప్రభుత్వోద్యోగములలో, బ్రాహ్మణవర్గ మధికముగ లేదని కరతలామలక మగుచున్నది. బ్రాహ్మణుల విద్యాభివృద్ధి యధికముగ నున్నచెన్న రాజధాని యందు సహితము నూటికిముప్పదికన్న బ్రాహ్మణులధికములేదు. ఇతరరాష్ట్రములలో నీ సంఖ్య దగ్గుచున్నది. బొంబాయిలో 100-కి 24 గురును, పంజాబ్ దేశములో 19 మందియు, విహారరాష్ట్రమున 13 గురును, సంయుక్తరాష్ట్రములందు 11 గురును, పాంచాలదేశమున నిర్దురును, బర్మాలో నొక్కరును, మధ్యరాష్ట్రములలో 21 మందియు, అస్సాములో 11 మందియు సంఖ్య గాన్నించుచున్నది. ప్రస్తుత సంఖ్యల దీసికొనినను, నియోజక స్వాతంత్ర్యము, ఉద్యోగాధిక్యతయు, బ్రాహ్మణేతరులకే యధికముగ నుండగ, స్వపరిపాలనాప్రదానానంతరము బ్రాహ్మణులకు అధికారము హస్తగతమగుననుమానకాధార మేమాత్ర ముండజాలదు. స్వపరిపాలనాధికార సమయమున, బ్రాహ్మణేతరుల యధికారము మితిమీరును. వారిలో నెన్నిక స్వాతంత్ర్యము గల వారధికమగుటచే, అధికారినిర్వహణ మతయు వారికే సంక్రమించును.

విద్యవిషయమై యూలోచించినను, 1912 వ సంవత్సరమున యూనివర్సిటీ తరగతులలో బ్రాహ్మణేతరులు 16152 మందియు, బ్రాహ్మణులు 18416 మందియుగలరు. సెకండరీ పాఠశాలలలో బ్రాహ్మణేతరులు 406227, బ్రాహ్మణులు 179386 మందియుగలరు. ప్రైమరీ పాఠశాలలలో ముప్పదిలక్షలు బ్రాహ్మణేతరులును, 5,42,000

మంది మాత్రమే బ్రాహ్మణులును గలరు. అందుచే విద్యావంతులు అధికారము చూరగొనెదరని దలచినను, బ్రాహ్మణేతర వర్గాధికారమున కవకాశము గలదు గాని బ్రాహ్మణ నిరంకుశమునకు దాపుండదు. 1910-11 సంవత్సరమున విద్యాప్రతిష్ఠాపనలందు మగవారు ఆడవారు గలసి 764423 బ్రాహ్మణులుండిరి. బ్రాహ్మణేతరులు ముప్పదిలక్షలుండిరి. అయినవ వత్సరములలో బ్రాహ్మణ విద్యార్థులసంఖ్య 90,000 పెరిగెను. బ్రాహ్మణేతరుల సంఖ్య 6 లక్షలు పెరిగెను. చెన్నపురిరాజధానియందు బరికించినను ఈ వ్యత్యాసము గాన్నించును. 1916 వ సంవత్సరమున బ్రాహ్మణవిద్యార్థుల సంఖ్య 182052, బ్రాహ్మణేతర హిందువుల సంఖ్య 1121961. అనగ బ్రాహ్మణులసంఖ్య దాదాపుగ నారవ వంతు. సెకండరీ పాఠశాలలో నుభయుల సంఖ్య సమానముగ నున్నది. వై తరగతులలో బ్రాహ్మణులు 6791 మందియు, బ్రాహ్మణేతరులు 2155 మందియుగలరు. ప్రత్యేక విద్యాశాఖల దీసికొను వారిలో బ్రాహ్మణులసంఖ్య తగ్గుగనున్నది. విద్యావంతు లగు బ్రాహ్మణేతరులు బ్రాహ్మణులకన్న నధిక సంఖ్యాకులుగ నున్నారు. కాని బ్రాహ్మణులితర వృత్తుల బ్రవేశించలేక, దొరతనపు కొలువును స్వీకరించు చున్నారు. మద్రాసు, బొంబాయి, పంజాబ్ దేశ మందలి బ్రాహ్మణులలోని పురుషులందరును విద్యావంతులే గాని, విహారదేశమందు 6వ వంతును, మధ్యరాష్ట్రములందు 4వ వంతును పంజాబునందు పదియవ వంతు బ్రాహ్మణులు మాత్రమే విద్య నభ్యసించు చున్నారు. ఉత్తర హిందూస్థానమున బ్రాహ్మణేతరులగు కాయస్థులు బ్రాహ్మణులలో 7వ వంతు సంఖ్యగల వారైనను, ఉద్యోగములలో బ్రాహ్మణులతో దాదాపుగ సరిసమానముగ నున్నారు. బ్రాహ్మణులందరును బ్రాహ్మణేతరులవలె వివిధవృత్తుల నభ్యసించు స్థితికివచ్చువరకు, సంస్కరణముల నొసగగూడదని ప్రతికూలురు నుడివినచో, కొంతవరకైనను బాగుండెడిది. ఇంతవరకు శాసన నిర్మాణ సభలోని బ్రాహ్మణ సభ్యులు ప్రజాసామాన్యమునకు వ్యతిరేకముగ బ్రవర్తించిన చెక్కడను గన్పట్టదు. కీర్తిశేషులగు గోఖలేగారు నిర్బంధోచితవిద్యాశాసనమును ప్రవేశపెట్టిరి. కాని యూరపియను సభ్యులస్థులవడిరి. శర్మగారు టీటీవల నీ శాసనమును తిరిగి ప్రవేశపెట్టిరి. తిరిగి యూరపియను సభ్యులభ్యంతరముల చూపిరి. ఎట్టేట్టులాండు శాసనము ప్రవేశపెట్టబడనపుడు, రయితుల జేమమును కాపాడుటలో ప్రజాప్రతినిధులు ప్రభుత్వమువారికి సాయము జేసిరి. ప్రజాప్రతినిధులే ఇరిగేషనుచట్టము శాసనము గాకుండ గాపాడిరి.

స్వపరిపాలనమునగినచో బ్రాహ్మణాధికార వర్గము ప్రబలుననియు, విద్యాధికులు ప్రజాసామాన్య జేమమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించెదరనియు నుడువువాక్యములు అర్థరహితములని శర్మగారి యుపన్యాసము తేటపరచుచున్నది. ప్రజలకు ప్రభుత్వ బాధ్యత యేర్పడిన కొలదిని, అధికారము ప్రజాసామాన్యమునకు వ్యాపించుట నిశ్చయము. కొలదిమందిలో కేంద్రీకృతమగుట దుర్లభము. ఇందుకు చరిత్రయే దృష్టాంతము. అనవసరమగు భీతిని కల్పించి ప్రతిపక్షులు ప్రజల స్వపరిపాలనా విముఖుల గావించ జూచుచున్నారు. వారి ప్రయత్నములు జయముగాంచుకుండ, భారతీయులు పట్టుదలతో కృషిసలిపియెడల, గమ్యస్థానము జేరి దీరుదురు.

అర్హత: బాధ్యత.

కర్మినిగాని సిద్ధాంతము లన్నిటితో భారతీయు లేకీధవింప జాలక బోయినను, వారి వ్రాతలలో సహేతుక మగు సిద్ధాంతములు చాలవరకు గన్పట్టును. బాధ్యత గల ప్రభుత్వము గూర్చి వ్రాసిన వారిరెండవలేఖలో, స్వపరిపాలన మవసరము లేదను వారికి చక్కని ప్రత్యుత్తరము గానించుచున్నది. ప్రస్తుత శాసన నిర్మాణసభలు ప్రతినిధిసభ లనుట బూటక మని కర్మినిగారు చెలిపిరి. ఇందు సత్యవిరుద్ధమగున దెద్దియును లేదు. శాసననిర్మాణసభలో ప్రజలు సరాసరిక ప్రతినిధుల నెన్నికొనుటలేదు. అందుచే ప్రతినిధులు ప్రజలకు సరియగు బాధ్యతవహింప నవసరములేదు. స్థానికసభల సమ్మతు లేకుండుకొనబడునో ప్రజలు గుర్తెరుగరు. మార్గే ప్రభువు నూతన సంస్కరణములను గావించినపుడు, బాధ్యత గల ప్రభుత్వప్రదాన మాతని మానసమందండంబోవుటచే, ఆతనికీలోపములు పొడగట్టలేదు. బాధ్యతగల ప్రభుత్వప్రదానమే తమయూదర్శ మని చక్రవర్తిప్రభుత్వమువారు ప్రకటించియుండుటచే, విధానమంతయు మార్పు జెందుటయవసరము.

దేశమందలినియోజకవర్గమునకు విద్యచాలునా అనుప్రశ్న ఉదయించుచున్నది. ఇందుకు కర్మినిగారి ప్రత్యుత్తరము సమంజసముగ నున్నది. విద్య వ్యాపించిన గాని, ప్రభుత్వ బాధ్యత యొసగుట యపాయకరమని, ప్రతిపక్షులు సర్వసామాన్యముగ నుడుపుచున్నారు. కాని విద్యను దేశమునందు పది రెట్లెక్కువగ వ్యాపింప జేసినను, జనులకు రాజకీయ బాధ్యతల నొసగనిది ప్రయోజనము లేదని కర్మినిగారి యభిప్రాయము. రుష్యాలో స్థానిక స్వపరిపాలనము మాత్రమే యుండెడిది. రాజ్యాంగముపై ప్రజల కెట్టి యధికారము లేకుండెను. ప్రజలకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటదప్ప, వేరు బాధ్యత లేకుండెను. ఫలితమేమయినది? ప్రభుత్వమును ప్రజలు బలహీనము గావించగలిగిరి, గాని, ప్రజలమగు స్వపరిపాలనమును స్థాపించలేక బోయిరి. అందుచే, భారతీయులలో విద్య నెక్కుడుగ వ్యాపింపజేయవలసినదే. కాని దానికి తోడుగ ప్రజలకు పరిపాలనాబాధ్యతల నొసగక బోయినచో, ఫలితము దేశములో నశాంతి పెరుగుట దప్ప వేరుండదని కర్మినిగారు సూచించిరి. స్వపరిపాలనా బాధ్యతలను విద్యాలయములలో నేర్పికొనుట సాధ్యపడదు. స్వపరిపాలనా బాధ్యతల వహించి కృషి సల్పుటయే, స్వపరిపాలనార్హతకు మూలసూత్రము. లోపము లనేకములు జరుగవచ్చును. లోపముల మూలముగనే, క్రమశిక్ష సాధ్యమగును.

గతవత్సరము కర్మినిగారిక గ్రామమునకు వెడలగా, ఆక్కడ కలరా చెలరేగుచుండెను. గ్రామస్థులు వెంటనే పోలీసుస్టేషను వద్దకు వెడలి పొటాష్-చర్మాంగనేటును చెచ్చి బావులలో గలిపిరట. కలరా యాగిపోయినది. ఇందుకు ప్రజల మనుభవమే తోడ్పడినది. గ్రంథముల సహాయము ప్రజలను విశేషదూరము గొంపోవలేదు. అందుచే విద్యతో ప్రత్యక్షమనుభవము మిళితమై యుండవలెను. ఒక విషయమునుండి మరియొక విషయమును వేరుజేసినచో, అనర్థము వాటిల్లును. ప్రజలకు ప్రభుత్వ విమర్శనము దప్ప వేరొక కార్యము లేనపుడు స్వపరిపాలన మసంభవమగును. శాసననిర్మాణసభలు తార్కికసభలుగ నున్నంతవరకు ప్రజాప్రతినిధులకు వేరు బాధ్యతఉండజాలదు. వారికెట్టి బాధ్యతలు లేనంతవరకు,

ప్రజల కేవియు నుండజాలవు. అందుచే స్వపరిపాలనా ప్రదానానంతరమే, ప్రజలు తమయర్హతను జూపగలరు. పరిపాలనాబాధ్యతకు ప్రజలు త్వరలో నలవాటుపడెదరు.

అందుచే కర్మినిగారు “విద్యావ్యాపకము రాజకీయసమస్యల సాధించు ననునది సంపూర్ణ సత్యము గాదు. అది సగముతాళపుచెప్పివంటిది. దాని మీదనే యాధారపడి ఉండినచో, అది తాళములోనే విరిగిపోవును.” అని వ్రాసిరి. పరిపాలనా బాధ్యతనొసగుటయే అపాయకరమని చెలుపు యూరపియను సంఘమువారు కర్మినిగారి సిద్ధాంతమును పరికించి సత్య మరయుట లాభకరము. ఏలనన బాధ్యతగల స్వపరిపాలనమునకు, సామ్రాజ్య సంరక్షణమునకు అనివాదావసంబంధము గలదని కా. బి. యన్. శర్మగారు చెలిపిరి. స్వపరిపాలనము సామ్రాజ్యస్థైర్యమునకు గూడ ముఖ్యవసరమని గ్రహించువారు, కొరమాలిన యాక్షేపణల గావించజాలరు.

నెల్లూరుజిల్లా సభ

నెల్లూరు జిల్లాసభ కనిగిరిలో నేడు సమావేశమయినది. అధ్యక్షులగు గౌరవనీయులు భూపతి రాజు వేంకటపతి రాజుగారి యువన్యాసము, స్వపరిపాలనావశ్యకతను చక్కగ నిరూపించు చున్నది. హిందూదేశ పరిపాలనము ప్రజలశక్తి నుద్బోధించుట లేదనియు, పరిపాలనాబాధ్యత అధికారవర్గమువారిచే వహింపబడుచున్నది గాని ప్రజల కొనిగబడుట లేదనియు వేంకటపతి రాజుగారు చెలిపిరి. ప్రభుత్వ బాధ్యతను ప్రజలకు మార్పుటయే స్వపరిపాలనావలంబుల యాశయము. ప్రస్తుత హిందూదేశాధిక స్థితిని రాజుగారు చక్కగ విమర్శించిరి. కర్మమప్రభువుగారి సిద్ధాంతము ప్రకారమైనను, భారతీయుని కొక్కరికి సంవత్సరమునకు ముప్పది రూప్యముల ఆదాయమని నిరూపింపబడెను. ఆంగ్ల దేశమున ప్రతి మనుజునికిని 37 సవరణలు అనగా రు 555 ల ఆదాయమని చెలుపబడినది. ఖయీదీలకు దాదాపుగా రు 40 ల వరకు వ్యయమగు చుండగ, భారతీయు లొక్కొక్కరు సగుటున ముప్పది రూప్యములతో సరియగు జీవనము నెటుల గావించగలరో యూహింపనగును. పిల్లల విద్యకై వారేమి వెచ్చింపగలరో చెలిసికొనవచ్చును.

హిందూదేశమున కూలీలలో పురుషుడు సగుటున దినమునకు 2 మొదలు 6 అణాలును, స్త్రీ 1½ మొదలు 3 అణాలవరకును సంపాదించగలుగును. ఆంగ్ల దేశమున పరిశ్రామికులు 1 మొదలు 2 రూపాయలవరకును సంపాదించెదరు. ఆంగ్ల దేశము నూటయేబది వత్సరముల క్రింద బీదస్థితిలో నుండెను. కాని దేశము పరిశ్రమాభివృద్ధి యధికమయిన కొలదిని, భాగ్యవంత మయ్యెను. 1888 సంవత్సరమునుండి 1908 వ సంవత్సరము లోళ్ళకు 16 కోట్ల ప్రజలు హిందూదేశమున తమబాధ జెందిరిని రాజుగారు నుడివిరి. హిందూదేశమున క ఆవులకు కారణము పంటలేమిగాదు, ధనాభావమే కారణము. దేశము నాగరికప్రపంచములో తిరిగి తలయెత్తవలెనని పరిశ్రమ లభివృద్ధి గాంచవలెను. ఇందుకు పరిపాలనా విధానము మార్పు జెందుట యవసరమని రవీంద్రుడు సూచించియుండెను. స్వపరిపాలనమున, బ్రిటీషు ధనమునకు నష్టము గలుగునటు సత్యవిరుద్ధము. గౌరవనీయులగు జిన్నా గారు నుడివినటుల, హిందూదేశమున యువయోగింపబడిన ఆంగ్ల ధనము 40 కోట్లు మాత్రమే. అధిని

వేశ రాజ్యములో బ్రిటీషు ధనము 178 కోట్లును, విదేశములలో 193 కోట్లును పరిశ్రమలకై వినియోగింపబడుచుండగా, ఎట్టి అపాయము కలుగనపుడు, హిందూదేశమందుగల స్వల్పధనమున కపాయము గలుగునని దలచుట సహేతుకముగాదని రాజుగారు నుడివిరి. ఇప్పుడు దేశమున వివిధభాగములందు జరుగుచున్న సభావృత్తాంతములు, మాంటాగూ గారికి స్వపరిపాలనా వాంఛయొక్క దార్ధ్యమును చెలువగలవు.

వంగదేశ జాతీయ నాయకులును, భూస్వాముల సంఘమువారును కాంగ్రెసు సంస్కరణములతో దృష్టిజెందక, వంగరాష్ట్రమునకు సంపూర్ణ బాధ్యతవహించు ప్రభుత్వమును గోరుచున్నారు. దేశీయాశయ సాఫల్యతను ఆలసింపిన కొలదిని, ప్రజాభిప్రాయములు ముందుకుజరుచుండును. కావున ప్రభుత్వమువారు స్వపరిపాలనా ప్రదానమును ఆలసింపక, ప్రజల సంతృప్తిపరుప ప్రార్థితులు.

(0)

విజ్ఞాపనపత్రము లందుకొనుట.

న్నిటి ఉదయమున రాజప్రతినిధియు, ఇండియా కార్యదర్శియు కొన్ని విన్నపముల నందుకొనిరి. యూరోపియను సమాజమువారి విజ్ఞాపనపత్రమును సర్ ఆర్కి బర్క్ మైగురు సమర్పించిరి.

యూరోపియను సమాజము

వర్తమానమున భారతీయులకు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుట దేశమునకు ప్రమాదకరము. ప్రజలకు దొరతనమునా రన్యాయము చేసినవారగుదురు. కాని కొన్ని సంస్కరణముల సునర్ప భారతీయు లస్తులయ్యెన్నాడు. అధికారవిభజనము, విద్యావ్యాపనము. ధనవంతులు కొందరు స్వపరిపాలనావ్యాపకమును చెచ్చివెట్టిరి. హోమురూలు విషయమున ఇండియా దేశమునకు సామ్రాజ్యపు సమానాశ్రయ లితరభాగములు గొన్నిటికిని ఉన్నవని స్వపరిపాలనావాదు లందుకొని వీరల వాద మసత్యము బాధ్యతాయుత మగు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును హిందూదేశమున కొకంతట యాయరాదు. యుద్ధ మంతముగ దమక, బాధ్యతాయుతమగు పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము దేశభాగమునైన నిత్యవలసినదని యెట్టి నూచనమునైన తిరింప వైన గొనిరా గూడదు. వర్తమానమున స్థానిక పరిపాలనము నభివృద్ధి నొందింపవలయును. కాసన సభలు ఆలోచనసంఘములుగ నె యుండుట కర్తవ్యము. సామ్రాజ్యదొరతనమునకు, రాష్ట్రీయదొరతనమునకును, మున్నగు అధికారవిభజనము జరుగవలయును. స్థానిక స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును ప్రభుత్వమున భారతీయులు మ్యానిసిపాలిటీలు, జిల్లాబోర్డు మున్నగు చిన్న సంఘములయందు భవించి పరిపాలనావిధులయందు వాస్తవ నట్టసర్పవలయును. పాలకువర్గపు టాంగ్లస్వభావము మార్పు జెందకూడదు. ఆలోచనసభాయుతుడగు రాజప్రతినిధి సర్వాధికారియై యుండవలయును. కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులలో నెవ్వరైన నియోజకులు గాగూడదు. కార్యనిర్వాహకసంఘము కాసనసభకు తరవాది గాకూడదని సమాజమువారు విన్నవించుకొనిరి.

కర్మినిగారి సంస్కరణవిధానము.

భారతీయులు 85 రును, యూరోపియనులు 54 రును కలసి జోక పత్రమును సమర్పించిరి. లయెనెలు కర్మినిగారి పేర వ్యవహరింపబడు సంస్కరణప్రణాళిక తమకామోదితమై యున్నదని వీరు విన్నవించుకొనిరి.

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ.

కాంగ్రెసు-లీగు సభల సంస్కరణప్రణాళికను కమిటీ వారామోదించిరి. డాక్టరు ప్రమోదనాథు డెవ్జిగారు పత్రమును సమర్పించిరి. డాక్టరు హిల్మెనుల ప్రతినిధి వ్యయమును డాక్టరులింగు మండలమును ప్రత్యేకింపవలసినదని కోరిరి.

సర్. ఆర్కి బర్క్ మైగు, డబ్ల్యు. ఇ. క్రాము, బక్లెండ్, జి. మాగ్నె, జి. ఎ. బౌంసు బ్రూకు, బర్మాను మహారాజా, బి. సి. మిత్ర, పి. సి. మిత్ర, ఆలెనుపుడ్డు, డాక్టరు ఎ. సుబ్రహ్మణ్యగార్లు సంవత్సరము లీయబడినవి.

మహమ్మదల్లిగారికి దర్శన మియ్యకుండుట:-మాంటాగూ గారి దర్శన మొనర్చుకొన నమమతింప వలసినదని, మహమ్మదల్లిగారికి ఇండియా దొరతనమువారిని వాంఛించిరి. కాని ఇండియా దొరతనమువారు నిరాకరించిరి.

బిరోపామహాసంగ్రహము

(రైతుకు వజరీ)

ఇంగ్లండు

బ్రిటిషువారి ఆహారనౌకలు.

లండను, డిసెంబరు 7:—ప్రజల మందరమున లభించు ప్రభుత్వము నొసగుచు సర్ చియోబ్బా మనీగార్డు చెప్పిరి. చాలకాలము నుండి తూర్పురముద్రతరమున నితర కన్నడును ఆహారనౌక ముంచిననుబడలేదు. గోధుమల ఓడలు బ్రిటిషు శత్రుల కేరవలసిన వాటిలో పెద్దంబు మాసమునందు నేయికి 83 చొప్పున గనబడక పోయినవి. అట్టివరు మాసము నందు 7 చొప్పున మాత్రమే పోయినవి. నవంబరు నెలయందును ఇటులనే ఉండగలదని ఆతని నమ్మకము.

బ్రిటిషువారి నావికాధికారము.

లండను, డిసెంబరు 6:—బ్రిటను ఇంతవరకు తాను గోల్పోయిన దానికంటె నధికముగ విజయముల బడసె నని ఎన్నెవరైనా ఇటీవల జర్మను నావికాధికారి టిర్ప్లూగా రిచ్చిన ఉపన్యాసమును గూర్చి వెల్లుమినిట్లగు గట్టెపత్రక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. జర్మను దళము లన్నియు పూర్తిగా తూర్పు ఆఫ్రికానుండి తొలగింపబడగ నె నర డిల్లుకిమను శంకించుచు బురుట టెంతయు సుయూసుకూలలు. జర్మనీ వలస దేశము లన్నియు బ్రిటిషువారి స్వాధీనమున నున్నవి; జర్మనుల ఓడ లన్నియు ఇంగ్లీషువారి ఓడలచే తలుపుబడినవి; పేటన్లను అక్రమితముయ్యెను; మెగపూటామియాను. బ్రిటిషువారు గట్టి గట్టుకొనిరి. సాముద్రాధికారముయొక్క విలువ నెఱింగినవా డగుటచేతనే టిర్ప్లూగా రట్టి భావముల వెల్లువచ్చిరి. మిత్ర మండలివారు సముద్రమున నెక్కడు బలము గలిగి యుండుటచే వారందఱును గలసి ఏ దేశమునుండియు జర్మనీ కెట్టి సరఫరాలును బోకుండమాచిం బజర్మనీ కికముందు చాల అంధకము సంభవించగలదని ఆతడు వెలికికొనెను. బ్రిటిషు వారి నావికాబలమును ధ్వంసమొనరించినగాని దేనిని నిశ్చయించుటను మీలతనని ఇటీవల హిందెను బద్ధు, ఈ డెంబ్రాపుగారు చెప్పిన గోల్పోయిన టిర్ప్లూగా రిచ్చిన ఉపన్యాసము గలిగించినది. మరియు నతడు నిర్వివాదాంత మగు బ్రిటిషువారి బలాధికృత నొప్పకొనుచు ఎక్కడ జూచి నను అవిజయమునే గాంచుచున్నదని చెప్పెను. విద్యుట్ల నా పత్రక బ్రిటిషువారికా బలమునను జర్మను పైనికబలమున కును గల తారతమ్యముల విశదపరచెను. రెండును ప్రపంచము న కొకేవిధమున హానికరము లగుచా అను అంశమును గూర్చి ఆపత్రక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. మన అధికారమును వ్యాపింప జేయుటకు గాని మన దేశముల వృద్ధి కేసికొనుటకు గాని మన మీయాధ్యక్షుని ప్రవేశించితిమి మనగర్భశత్రువులైనబలకలేదు. మేము యుద్ధమున ప్రవేశించుట జర్మనీబలమతముననెగాని నేరు. కాదు. శత్రువుల ప్రదేశముల నిర్వహణ యాక్రమించితిమి ఎవ రైన అనుగ్రహించును. జర్మనీ మందెన్న డిట్లు లిండిరింపకుండు టకు "హూహి" గా మాతరపుడు మిత్రమండలివారి తరపునను వాటి నాక్రమించితిమి.

మాంటెగ్యుగారు.

కేబి నెట్లను మార్పుండను.

లండను, డిసెంబరు 5:—మాంటెగ్యుగా రిండియాకు వేంచేసియున్నందున హిందూదేశమునకు సంబంధించిన ప్రాముఖ్యమగు సంతకములు మంత్రాధ్యక్షులయందు తీర్మానింపవలసి వచ్చినచో మంత్రాధ్యక్షుల నెట్టి మార్పులు మొనరింపబడవు. ఇండియా సంస్థాన వారపుసమావేశములకు మరియే యితర మగు కార్యద్యము వెల్లుట అనవసరమని యోచింపబడె నని ప్రజాసభయందు సద్దామ బాద్మినుగారికి బోనను లా గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

లండను, డిసెంబరు 7:—యుద్ధము చేయవలదను వానికి ఎన్నికపు స్వాతంత్ర్యము ఉండకూడదని సర్ బార్డ్ కేపు గారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానము ప్రజల సభ వారిచే నంగీకరింప బడెను. అయిన నట్టివారి కాస్వాతంత్ర్యము యుద్ధానంతరము ఏదేండ్లవరకు గాక విదేండ్లవరకు మాత్రమే లేదనడవలెనని సభ యెంచెను.

నౌకా విమానములు.

లండను, డిసెంబరు 6:—నౌకాదళాధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి:—యాట్లీయర్లు, పెంటుడెన్నిను, ఎంగెలు విమానకాల, మున్నగు స్థలములయందును ఇనుపదారులవైనను బుధవారమునాడును గురువారమునను నౌకా విమానము లనేక మగు బాంబులను వేసినవి. విమానము లన్నియు మరలినవి. కావలిదళముతో పోరాడుచు మా విమానములు వైరియంత్రములు రెండిటిని ధ్వంసమొనర్చినవి. నాలుగు విమానములను నేలకు గొట్టినవి. వీనిలో మూడు ధ్వంసమై యుండవచ్చును.

బ్రిటిషువైమానికులు.

లండను, డిసెంబరు 7:—వైమానికుల గూర్చి సర్ డగ్లసు హేగు గారిట్లు చెప్పుచున్నారు:—బుధవారమునా డిరు కక్షల వైమానికులను తీవ్రముగ నే సంబరించిరి. శత్రుప్రదేశముల పరిశీలించు నిమిత్తము మనవారు శత్రుదేశములో చాల దూరము వరకు నుబోయిరి. పట్టపగలే శత్రుప్రదేశములమీద బాంబులను వేసిరి. నిన్నరాత్రి మన వారు గాంట్లోను వైమానికాలయము మీద మే మనేక బాంబులను వేసితిమి. వైమానికాలయములమీద సుయముగ రెండు దెబ్బలను కొట్టిరి. డెన్నిను వెల్లెయి వైమానికాలయము, డోయాాయి రెయిల్వేస్టేషనులమీద బాంబులు వేయబడెను. దినమంతయు వైమానికయుద్ధము జరిగెను. జర్మను విమానము లైదు నేలగుల్లుబడియెను. 5 నేలకు తరిమివేయబడెను. మన విమానములు అయిదు కన్నీచుచున్నవి. నేటిదినము మరల మేము విజయవంతముగ జర్మనీపై దాడి వెడలితిమి. మావిమానములు సురక్షితముగ మరలినవి. వివరము లింకను తెలియలేదు.

ప్రాన్సు

మహాయుద్ధ మొకటి సంభవించు నుండుట, ఆంగ్లపరాసుదళముల బలము.

లండను, డిసెంబరు 4:—ట్రెంటిసె రంగమున తమ సన్నాహములు మాకు గానరాకుండ ఆస్ట్రీయనులు కడుజాగ్రత్తతో మెలగుచుండిరి. మహాయుద్ధ మొకటి సంభవించవచ్చునని తంత్రివారై తెలియజేయుచున్నది. వెర్డుయెర్ల పరాసువారు వైరుల నెరుచ్చుచుండ వెనుకనుండి మిత్రమండలివారు తమ సేనలను బలమగు స్థానములయందు పొందుపరచు సరకాశము గలిగెను. వెర్డుయెర్ల మందు పరాసువారిని ఇటలివారిపురు ఆస్ట్రీ-జర్మను సేనల నెరుచ్చుచుండ వెనుకనుండి ఆంగ్ల పరాసు దళములు రక్షణస్థానధనముల నిర్మించి, బలపకు చున్నవి. ఈపంక్తుల నిక ఆస్ట్రీ-జర్మను సేనలు భేదింపబడి ముందుకు జొరలాలవని ఇటలియందు పరాసువారి సేనలతో నన్ను ఆమెరికావిలేఖకును తెలియజేయు చున్నాడు.

శత్రువిమానములు 11 గూలుట.

శత్రువుల యుద్ధము.

లండను, డిసెంబరు 7:—పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:—అప్పుర ఆల్సేసును మ్యాజునది కుడిగట్టును శత్రువుయొద్దము తీవ్రముగనుండెను. నిన్నటిదినమున శత్రు విమానములు 11 గూలుబడినవి. ఎనిమిది దెబ్బలు తిని నేలకు దిగినవి. టైటనెస్ట్లు, కార్తిమ్యూర్, లూసు, రూసాకులయొద్ద ఇనుప దారుల స్టేషనులు మున్నగువాటిపై విశేషముగ ఫిరంగి గుండ్లను గురియించితిమి. డెన్నియర్ల కేలేలపై శత్రువులు రాత్రి యందు బాంబులు విడిచిరి. డెన్నియర్ల కొన్ని నవ్వుములు సంభవించెనుగాని కేలేలో నవ్వుములు కలుగలేదు.

ఆంగ్లేయుల ప్రకటనము.

లండను, డిసెంబరు 7:—గత రాత్రియందు కేంబ్రెయి రంగమున కావలిదళములకు తప్ప పదాలియుద్ధ మెచ్చటను సంభవించలేదు. స్కార్గు నదీపరిసరములందు శత్రువుల కీత్ర యధికరయ్యెను.

వ్యవస్థ మార్పు నొందలేదు.

వైరుల చిన్న ముట్టుకులు.

లండను, డిసెంబరు 7:—లావాక్వారియొద్ద నచ్చటచ్చు ట యుద్ధముజరిగెను. కాని వ్యవస్థ మార్పుజేంద లేదు. బోల్గోను ఆరణ్య దక్షిణభాగమున వైరిసేనలు చిన్న ముట్టుకుల నొనర్చు మేము వాటి నొడించి, వైరుల కధికమగు నవ్వుము కలిగించితిమి. స్కార్గునదీ దక్షిణమునను ఆర్మెంటరీను పరిసరమునను వైరి శత్రువులు తీవ్రముగనుండెనని ఆంగ్లేయులు ప్రకటించిరి.

బోల్గోను వనమును విడుచుటకు కారణములు.

లండను, డిసెంబరు 16:—ప్రధాన కార్యాలయమువద్ద నున్న రైటరుగారి విలేఖనుకు జనరలు సర్ జూలియను బింగు గారేల కేంబ్రాయిచుట్టు ప్రదేశముల విడిచి వెనుకకు మరలిన దియు వివరించుచు నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—మేము బలవత్తర ప్రదేశమును లక్ష్యమునందుంచుకొనియె విజయవంతముగ వెనుకకు మరలితిమి. హిందెబద్ధ పంక్తిలో గలిగిన నవ్వుమును బావుకొనుటకై శత్రువులంత విశ్వప్రయత్నముల గావించినను అది వారికి స్వాధీనము గానీయవలయుట కిది మాకెలేనియు సహాయ మొనరించుచు బోల్గోను వనమువద్ద నుండుటలన లాభములు లేకపోలేదు. కాని ఆ లాభము వెంటనే పొందుటకు మీలతనపు డెక్కడు వ్యయమును కోర్చి యుచుండుట అంతగ లాభదాయకము కాదు. ప్రస్తుతము అనుకూలముగ నున్నవనియు భారము మోపియి యుద్ధము నావలసిన వచ్చినను రావచ్చును. బోల్గోను వనము 600 యకరములకంటె నెక్కుడు వైకాల్యము గలిగియున్నది. అది శత్రువుల ప్రదేశము లలోనిది యగుటయట్లుండ దాని నైసర్గికస్థితులు వ్యవకాలము నందపొయకరములు. నేటి ఉదయమువరకు మే మాప్రదేశమును విడిచిన సంగతిని శత్రువులు గ్రహింపలేదనుటకు రాతంతయు వాగపరిమితియుగ నచట ఫిరంగుల గాల్పుటలననే విదితమగుచున్నది. ఉదయము జర్మను పదాలిదళములు విశేషముగ మీదికి వచ్చినవి. అయిన మాఫిరంగిదళము లల్లంతదూరమున నుండగనే వారివైగుండ్లవ్వమును గుఱివించి అనేకనవ్వుములతో వెనుకకు తిరిమివేసినవి.

ముఖ్యమైనదాని వివరలేదు.

లండను, డిసెంబరు 7:—వైక్రిరాబిస్సు గూర్చి ప్రధానకార్యాలయమునుండి తింతిరిపుచున్నాడు. మేముగలిచిన వాటిలో ముఖ్యమయిన దేదియు శత్రువులకు విసువలేదు. హిందెబద్ధ పంక్తిచిరక మును మెంతవైకాల్యము గలిగియుండెనో ఇప్పుడు నంతియె వైకాల్యము గలిగి యున్నది. బోల్గోనువనము ఏమియు మంచిప్రదేశము కాదు. ఎల్లప్పుడును బురదగనే యుండి గోతులతో నిండియున్నది. అది పలుసారులు గానుతోనింపివేయబడెను. ఆవనము పోవుట జర్మనులకు నవ్వుకరముగనే యుండవచ్చును గాని దాని నాక్రమించుటలో మాకేమియు లాభములేదు. దానివద్దనుండి శత్రువులు మమ్ము భయపరచుటకును మీల లేదు. ఇట్లు వెనుకకు మరలిన మాత్రమున మన విజయము పరాజయమునకు మార నారంభించినదని తలంప నవసరము లేదు.

ఐమ్యా

కార్మిలాఫ్ సేనాని.

తప్పించుకొనిన విధానము.

లండను, డిసెంబరు 6:—వెట్ట్రాగాడునుండి డెయిలి మెయిలుపత్రక కిట్లు తంతివారవచ్చెను. ప్రధాన వైరికోడ్లో గి వర్ణమువారి యుద్ధోగికత యెట్లు వేసికొనియుండిన యొక యుద్ధోగి బికాఫ్ నకువచ్చి, కార్మిలాఫ్ మున్నగు కైడిలగుదల యుత్తరువును గనుపరచెను. కారాగృహాధికారి యను మానించెనుగాని కాకేసియనులవై ఖరిని జూచి ఉత్తరువును మున్నించెను. కార్మిలాఫ్ సేనాని విడుదలచేయబడెను. అంతగా తడు కకేసియనులకు నాయకుడై, యుద్ధపును కలసి మరి కొందరు కైడిలను విడుదలచేసిరి. ఈవైరులతోడ నీతడు పురమును వీడి జ్లోవినుకు చేరెనని తెలియవచ్చెను.

ద్యుకోనిను సేనానిహత్య.

లండను, డిసెంబరు 6:—వెట్ట్రాగాడును బోవు రైలా బండి నెక్కుచుండగ కొందరునానికు లాతని చుట్టవేసి చంపిరిని వెట్ట్రాగాడునుండి డెయిలి మెయిలుపత్రకకు తెలియవచ్చెను.

(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20) (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30) (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40) (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50) (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60) (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70) (71) (72) (73) (74) (75) (76) (77) (78) (79) (80) (81) (82) (83) (84) (85) (86) (87) (88) (89) (90) (91) (92) (93) (94) (95) (96) (97) (98) (99) (100)

వృత్తాంతములు

హిందూ దేశములోనికి కాఫీని దిగుమతి చేయ జూడదని హిందూ దేశ దొరతనమువారు కానింప నిశ్చయించిరి.

టిప్పన రాజుగారు యుద్ధమునిమిత్తము సంవత్సరమునకు రూ. 15,000 ల చొప్పున విరాళము సెనగ రాజప్రతినిధిగారింకించిరి.

ఈడుపుగల్లు బోర్డు ఎలిమెంటరీ స్కూలు విద్యార్థి సంఘము:—ఈ సంఘమువారు తమకుగల ప్రభుభక్తి విశ్వాసముల జూప శ్రీబారి సార్వభౌముని పట్టాభిషేక దినవార్షికోత్సవమును ఈ నెల 12 వ తేదీన జరపెదరు.

నాకా నిర్మాణసంఘము సెకదాని హిందూదేశమునందు స్థాపించుటకు ఇండియను మ్యూనిషిపు బోర్డువారి నాకా నిర్మాణశాఖవారు నిశ్చయించిరి. నిర్మాణము త్వరలో నారంభింపబడును. ఈయేర్పాటులన్నియు సరిచూచుట కొక నాకా నిర్మాణాధికారి ఇవటికి వచ్చును. ప్రధానకార్యాలయము కలకత్తాలో నుండును.

దత్తమండల బ్రాహ్మణేతర సభ:—మన దేశపరిపాలన మందు చేయవలసిన మార్పుల విషయమై కాంగ్రెస్—లీగుల వారి తీర్మానమునకు సమ్మతమును దెలియపరచుటకు దత్త మండలములోని బ్రాహ్మణేతరులకడలలో నేటి యదయము 7 గంటలకు సమావేశమైరి. దివాన్ బహదూరు పి. కేశవ పిళ్ల గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి.

అత్యుపాధ్యక్ష విమలకౌన్సెయిర్:—వంగదేశమున కీరంపురములో గతబుధవారమున ఆనందమోహన పుత్రికను వారు అత్యుపాధ్యక్షానియమింప నుద్దేశముతో కంఠమున వదిలిపోసికొనెను. అతనికి చెట్టుకొమ్మనుండి క్రేలాడు చుండుట చూచి గ్రామగ్రామీణులు దాతాజీని కొనివేసి వానిని రక్షించెను. వానికిలిగిరి తెలిపిరిగిరి వెనుక పోలీసువారు వానిని కేసు చేసిరి. మేస్ట్రీటు గారు వానికి 2 వారములు కఠిన శిక్షను విధించిరి.

వాచిసాపులో దొంగతనము:—కలకత్తాలో రూసా రోడ్డులోనుండు వాచి సాపులో సెకటి గత సోమవారము రాత్రి దొంగకొన బడినది. సుమారు 400 రూ॥ ల విలువగల వెండి, నీకెలు గడియారములు బంగారపు ముక్కద్దములు దొంగిలించబడినవి. ఇవి యుండిన దీరువాకు ప్రక్కనే పడియున్న దీరువా యుండెను. దానియందు గొప్ప గొప్ప విలువగల బంగారపు గడియారము లుండెను. వీటిలో సెకటి యైనను పోలీసు. పోలీసువారు త్వరతో దొంగలను వెతుకుచున్నారు.

బొంబాయి క్రికెట్టు పంఢము:—వ్రెస్టిడెన్స్ వర్గము వారికిని పోర్స్వీవర్గమువారికిని నిన్నటి దినము పోటీ జరిగెను. మొదటి పర్యాయము వ్రెస్టిడెన్స్ వారు 195 రన్నులు చేసిరి. పోర్స్వీవారు 249 రన్నులు చేసిరి. రెండవ పర్యాయము వ్రెస్టిడెన్స్ వారియూట అంతగ బాగులేదు. పోర్స్వీవారు 107 రన్నుల చేసిన వారితో సమానత్వము నొందగలరు. మరియొక్క రన్ను చేసిన కలువగలరు. సాయంకాలమునకు వారు 50 రన్నుల చేసిరి. ఒక్క వికెట్టు మాత్రమే పోయినది.

ఆంధ్రరాత్రి ధర్మపాఠశాల:—గుంటూరుజిల్లా శేషలై పురమున యాన్లగడ్డ సుబ్బారాయడుగారి భవనములో ఆర్. వి. రాఘవులుగారిచే స్థాపించబడిన ఈపాఠశాలయొక్క ప్రారంభోత్సవము కె. సత్యనారాయణ పంతులు, బి. యె. యస్. టి. గారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినది. వాటిసభలో సర్ డివిజన్ ఆఫీసర్ ఎ. యస్. రాజగోపాలయ్యంగారును శేషలై ప్రకాశరావుగారును విద్యుత్ గురించి యుపన్యసించిరి. ఈ పాఠశాలలో ఇంతవరకు 47 రు విద్యార్థులు గలరు. ఇంకను రెండు పాటశాలలు నెలకొల్పెదరని తెలియుచున్నది.

స్టేగు:—గతవారమున ఇండియానుం దటమ 19037 నకు స్టేగువ్యాపి పోతెను. కిరిలో 18406 రు చని పోయిరి. బొంబాయి స్టేగురాష్ట్రములో 58997 నుండియు, మద్రాసు రాజధానియందు 137 రును, బీహారు టిరిస్సార్ల నుండియు 5442 రును, ప్రాయశ్చిత్యరాష్ట్రములందు 209 రును,

పంజాబులో 398 రును, బర్మానుండు 127 రును, మధ్య రాష్ట్రములందు 961 రును, మైసూరున 223 రును, హైదరాబాదులో 1489 రును, మధ్యఇండియాలో 355 రును, రాజపుత్రస్థానమున 2085 రును, కాశ్మీరును 28 రును, స్టేగు వ్యాధివలన మరణించిరి.

పైకిలుసాపులో దొంగతనము:—కలకత్తాలో పెంటింగు వీధిలోనున్న నేవనలు పైకిలుకంపెనీవారి భవనములలో గత నెల 28 వ తేదీన దొంగతనము జరిగెను. సుమారు ఆరు వందల రూ॥ల విలువగల వైసికిలుబండ్లు, పనిముట్లు మున్నగు నవి దొంగలించబడినవి. కంపెనీలో పూర్వము నౌకరుగనుండిన యొకడు తన యిద్దటి స్నేహితులతో కంపెనీ భవనములందు తలుపులు విరుగగొట్టి ప్రవేశించి దొంగతనముచేసినట్లు పోలీసు వారికి తెలిసి వారు వారిని పట్టుకొనిరి. పోయిన సామానులు బండ్లు వారియొద్ద బయలుపడినవి కేసు చేయబడినది.

ఉరి శిక్షలను మార్చి వేయటం:—ఇండియా రక్షణ శాసనము క్రింద నేర్పడిన ప్రత్యేక న్యాయస్థానమువారు 1917 సం॥ జూలై 6 వ తేదీన మాండలేలో హుస్సేను అమారుసింగు అపామ్యురు హాకిక్వి అను వారలకు మరణదండలను విధించిరి. తమ్ము తుమింపలసినదని ముద్దయులు ఆలోచన సభాయతుడగు శ్రీ రాజ ప్రసాద్ కిర్టీల సంపుకొనిరి. వాని విన్నపము లాలింపబడి ఉరిశిక్షను రద్దుచేసి వారు భయలకును యాజ్ఞా విధి ద్వీపాంతరవాస శిక్షను విధించిరిని వార్తాస్థానమువారు ప్రకటించిరి.

కీర్తిశేషులైన తుమ్మలపల్లి వేంకటరమణయ్యగారు:—కడచిన 3-వ తేదీ సాయంకాలము బెజవాడ పట్టణప్రముఖులలో నొక రగు తుమ్మలపల్లి వేంకటరమణయ్యపంతులుగారు పరలోకగతులైరిని వ్రాయుట కెంతయు విచారపడుచు న్నాను. పరోపకారమునకును సత్వసంభవమును నిష్పక్షపాతబుద్ధిని అన్నప్రధానమునకును వీరు ప్రసిద్ధిని బడసిరి. కడచిన 25 సంవత్సరములలో వీరు పాల్గొని ప్రజాహితైకకార్య మొకటియు జరిగియుండలేదు. ఇవటి న్యాయవాదులలో ప్రముఖుల యొండియు, వీరు విశేషధనమును కూడ పెట్టలే దనుటవలన వీరు ధనాన్విత విశేషము శ్రమపడియుండలేదని లేటపడగలదు. వీరి పెద్ద కుమారుడు బి. ఎల్. పీటూల్ కృతార్థుడై కొన్ని సంవత్సరములు న్యాయవాదిగ నుండి 7 సంవత్సరముల క్రిందట గలించుటవలన వీరు మనస్సు వికలమైపోయి అంతిమిండి వీరు న్యాయవాదివృత్తిని మాని వేసిరి. వీరి కిష్టము ముగ్గురు కుమార్తెలకు ఇద్దరు కొమార్తెలను మనములును మనమండ్రును గలరు. కీర్తిగల యీ కుటుంబమునకు దేవు డాయారాగోగ్యముల సుసంపన్నులై!—గోపరాజు బ్రహ్మచందం.

చెన్నపురి వైద్యశిఖామణుల కొక విన్నపము

తిరువళ్ళిక్కేడిలోని ప్రాథమిక స్వామి వారికి గడచిన కార్తీక పూర్ణిమనాడు తీవ్రమగు శోషేదన ప్రారంభమైనది. అర్చకులందరును భక్తులను గూడ దరి చేరినయొక స్వామివారి తలకు వాసనకట్టగట్టి మిరియపు చారుతో పభ్యమును పెట్టుచున్నారు. కాని, ఇంతవరకు నేమాత్రమును గుణమియ్యలేదు. ఈ తలనొప్పి యెన్ని యుపచారములు చేసినను మాన్గక పూర్ణిమవరకు పట్టిన పట్టు వదలదట. ఇంతయొగాక, ఈ తలనొప్పి పెక్కు తరములనుండి స్వామివారిని ప్రతియేట నొక్క మాసము దినములు మూలపడజేయుచున్నది. ఈవ్యాధి స్వామి వారికి అస్థిగతమై యుండుటచే సామాన్యముగ చిట్కాలతో కుదురునట్లు కనబడదు. కావున, ఓ మహాశయిలారా! మీ ఆంక్షయ ఆయుర్వేద వైద్యశాస్త్రముల నన్నింటిని చక్కగఁ బరిశీలించి తగిన యావధములను సేకరించి స్వామివారి భక్తులందరకు మనోవేదనను కలిగించుచున్న ఈ తలనొప్పిని స్వామివారి జీవితకాలములో తిరిగి కనబడకుండు నట్లు నివారించుటకు నేడుచున్నాడను. మీరు కొరెడు కట్టుములను స్వామివారు ఇచ్చెడు స్థితిలోనుండుటచే మీరేమాత్రమును సంకయింపవలదు. అట్లు గాకున్నను, సకలైశ్వర్యప్రదాతయగు భగవంతుని స్వవిషయములో ధనమాత్రయింపకునేమి? భగవంతునికి నిజమైన సేవయన్న నిది యనియే నానమ్మకము. దురదృష్టవశమున మీ యావధములు గుణమియ్యకున్ను, కూసిగారి అభినవ వైద్యశాస్త్ర వైతలకు నిష్పవంప నిశ్చయింపబడినది. చిరకాలాగతము లగు మీ శాస్త్రములందలి గౌరవముచే ఈ విషయము మొదట మీరు విన్నవించుటవలసిగాన, మీశక్తివంతతక పనిచేసి మాట దక్కించుకొందు రని నమ్ముచు ఇంతటితో విరమించు స్వామివారి శ్రీయోధిలాసి, జి. లక్ష్మయ్య, తిరువళ్ళిక్కేడి.

ఈ యురవియత కళ్యాణి గూడ ఈభద్రరారు కుడా సకలమున ఇట్టి కళ్యాణమున మైత యానారమును ప్రకటింపుండుట కోరెదము. సుగ్రహాభిషేకము.

పూనా వ్యవసాయకళాశాల విద్యార్థులొసర్పు వార్షికోత్సవము డిశంబరు 8 వ తేదీన జరుగునుగాన సభయందాధిపత్యము వహింపవలసినదని బి. జి. హార్ని మనుగారికి 2 మాసముల క్రిత మాహాన్యము వచ్చియుండెను. వార్షికోత్సవ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనియు, విద్యార్థులు హార్ని మనుగారి యుపన్యాసమునకై ఎదురు చూచుచుండి రనియు గతవారమున కళాశాలా ప్రధానోపాధ్యాయుడు హార్ని మనుగారికి లేఖలు వ్రాయుచుండెను. హార్ని మనుగారు విద్యార్థుల సమక్షమున నుపన్యసించ గూడదని దొరతనమువారు తమకు త్రువు చేసెదనియు, ఉపన్యాసము బరగ వీలులేదనియు నిన్న రాత్రి (7-12-17) ప్రిన్సిపలుగారు హార్ని మనుగారికి తంత్రివార్తనందిరి. (బొంబాయి క్రాంతికేల పత్రిక.)

PONDICHERY, December 8.
Thirty one European and Eurasian conscripts, all Government Officials, who had hitherto been adjourned, being considered indispensable for the service have been called out by the Ministerial Order and directed to join the flag. Professor Durina of the Colonial College is one of them.
The Professor along with His Excellency Mr. Martineau was editing a historical journal devoted to the ancient history of South India.

Mr. Brander's Murderer.
TRIVANDRUM, December 8.
The Ezhava named Sankaran who was arrested for alleged murder of Mr. Brander has been charged before the Magistrate. The estates of the deceased have been directed to be handed over to Mr. E. Lord the Executor of Mr. Brander's will.

Stop-Press Telegrams.
[REUTER.]
[UN-CORRECTED.]

LONDON, December 8.
In the House of Commons Mr. Fisher assured yate that government fully appreciated services of Royal Indian Marine, which had not been specifically mentioned in the House of Commons vote of thanks to the forces, because the Indian Marine was so closely identified with the navy.
Replying to Rees, Fisher stated that Cotton Committee for India would pay special attention to question of securing to cultivator higher prices, which superior cotton should command, by improvements in system of marketing and prevention of adulteration and mixing.
High British military authority, in interview with Reuters representative, said that in Mesopotamia we had just made another useful move in direction of Russian line, where Russian forces on diala river were in direct touch with general maurice and had been materially assisting us.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్.

సం॥ 1874 స్థాపితము హెడ్డాఫీసు, బొంబాయి.

నిలువసాము 5% కోట్ల రూప్యములు

ఇంతవర కిచ్చి వేసినది 5 కోట్ల

రూపాయలు

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడెను, ఎండావమెంటు భీమాకన్న సురక్షితముగు పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసీదారునకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మక మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయేగాక, పాలిసీదారునికి అకాలమరణ మగునేని ఆతనికుటుంబమునకు జీవనోపాధియు కలుగును. స్థిరమగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబీకులకును ఇది చాల సౌకర్యముగు మార్గము.

WANTED Agents & Canvasers in Telugu Districts.
OR TO:—
The Branch Secretary
ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,
Post Box No. 8, Madras.

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Russia

The Armistice Negotiations.

Evasive German Tactics.

Russian Desire for General Peace.

LONDON, December 7.

A wireless Russian official message says the Armistice Conference opened on the 5th December in the presence of the military representatives of Germany, Austria-Hungary, Turkey, and Bulgaria. Our delegates made a declaration of peace aims. The enemy delegates replied that that was a question for politicians and they as soldiers were empowered only to negotiate an armistice. They could add nothing to the declarations of Count Czernin and Baron Kuebmann. Our delegates taking note of this all-embracing declaration proposed immediately addressing the belligerents and the States not represented at the Conference with a proposition for a general armistice. Enemy delegates replied evasively that they did not possess such powers and we proposed that they should ask their Governments for authority. This was accepted but the reply has not hitherto been communicated. We proposed an armistice on all fronts including the interdiction of the despatch of forces from the Russian front to the fronts of our Allies and the retirement of the Germans from Moon Islands. The enemy delegation proposed an armistice from the Baltic to the Black Sea. Our experts are now examining this. The negotiations have been adjourned till to-morrow. The enemy in rejecting our armistice said that such demands could only be addressed to a conquered country. Our delegates replied that they were aiming at a general democratic peace on the basis established by the Pan-Russian Congress of Soviets. The enemy again evasively replied that they were authorised only to negotiate with the Russians in view of the absence of the latter's Allies. We replied that we wished to draw all belligerents to negotiate a general peace.

Armistice Prolonged.

The Germans agreed to a prolongation of the Armistice to twenty-eight days, beginning from the 10th December. We requested that the next meeting should be held in Russian territory with an interval of seven days in negotiations to enable our delegates to return to Petrograd. We insisted at the outset on full publication of proceedings which are being conducted in the Russian and German languages.

Austrian Emperor's Address to Delegates.

LONDON, December 7.

AMSTERDAM.—Emperor Karl addressing the Austro-Hungarian Delegation after referring to the glorious victories of our armies and daring of our fleet said that Austria-Hungary was ready for the honourable peace. He hoped that the Russian negotiations would be successful.

Central-Powers' Economic Relations
Count Czernin on Peace.

LONDON, December 7.

AMSTERDAM.—Speaking in the Hungarian Delegation Count Czernin foreshadowed a rearrangement of Austro-German economic relations as a counterblast to the Entente measures. He disclaimed any desire forcibly to acquire territorial extensions and expressed the wish to conclude a general, just and honourable peace safeguarding the monarchy's territorial integrity and free political and economic development.

Caucasians Oppose Maximalists.

Negotiations to Continue the War.

LONDON, December 7.

COPENHAGEN.—The Russian Legation has received a telegram from the Russian Legation at Teheran stating that the administration and supreme military command in the Caucasus are against the Maximalists. A Caucasian delegation has arrived in Teheran, in order to negotiate financial assistance for the continuance of the war through the Russian and British Legations.

Rumania and the Armistice.

The Austrian Communique.

LONDON, December 7.

A wireless Austrian official communique says: "The Commander-in-Chief of the Russian and Rumanian troops between the Dniester and the Black Sea has initiated armistice negotiations."

The Communique Denied.

Reuter wires:—The following should be substituted for the similar message issued yesterday afternoon:—"The Press Bureau states that there is no truth whatever in the shameful Austrian official statement that the Commander-in-Chief of the Russian and Rumanian troops has made overtures to the Austrian Commander-in-Chief for an armistice."

Fraternisation Prevented.

LONDON, December 7.

A wireless Rumanian official communique says:—Artillery prevented enemy attempts at fraternisation in the region of Mihaleasirec.

The Murder of General Dukhonin.

LONDON, December 7.

A telegram to the "Daily Mail" from Petrograd says that General Dukhonin was entering the train for Petrograd when he was surrounded by a band of sailors and killed.

General Korniloff's Escape.

A Daring Bluff.

LONDON, December 7.

A telegram to the "Daily Mail" from Petrograd says:—The following was the manner of General Korniloff's escape. An officer in the uniform of the General Staff arrived at Bykhoff and produced an order for the immediate release of General Korniloff and other prisoners. The Governor of the prison was doubtful but obeyed the order in view of the attitude of the Caucasians present. General Korniloff was released and immediately took command of the Caucasians who released other prisoners. He left the town at the head of the troops without a fight and is reported to have reached Zhiblin.

German Torpedo Boat Sunk.

LONDON, December 7.

AMSTERDAM.—A German torpedo boat has been blown up near the island of Walcheren.

Italy

Enemy Attacks Defeated.

LONDON, December 7.

An Italian official communique says:—The enemy after the failure of his frontal attack attempted to carry from the rear, with crushing numerical preponderance, the Malette strong point. We resisted stubbornly constantly counter-attacking and only yielding ground when reinforcements had garrisoned the rear-line defence. We repulsed a heavy powerful attempt in the upper Brenta valley.

Possible German Retirement.

LAHORE, December 7.

LONDON, December 6th.—The identification of 12 inch shells on the Italian front shows that big guns have been brought up. The "Giornale D'Italia" says that the German general staff, disturbed by events on the western front is contemplating a big retirement. Several German papers mention the probability of the suspension of the Italian campaign.—("C. and M. Gazette" Cable.)

Great Britain

Victorious British Sea Power.

Comment on Admiral Tirpitz's Speech.

LONDON, December 7.

In a leading article on Admiral Tirpitz's recent admissions at Essen that Britain had hitherto won more than she had lost the "Westminster Gazette" says:—His gloomy view is particularly appropriate on a day which when the news is received that German forces have been cleared out of East Africa. Germany now sees all her colonies in British hands, all her ships swept off the seas by the British fleet, Palestine overrun and Mesopotamia firmly held by the British. Admiral Tirpitz's gloom is due to his knowledge of the meaning of sea power. He sees no future for Germany if sea power succeeds in shutting her in and employing the tremendous economic weapon in its grasp and that of the Allies. Admiral Tirpitz throws a salutary douche of cold water on Hindenburg and Ludendorff's recent assertions about Germany's strength by saying that nothing can be decided until British sea power is broken and by pointing out the incontestable fact that this power is everywhere victorious in its own sphere.

The "Westminster Gazette" emphasises the difference between British navalism and German militarism though the Germans naturally pretend that the former is as aggressive and threatening to the world as the latter. Our worst enemy cannot pretend that we embarked on this war to extend our power or increase our possessions. We came in because Germany compelled us and what we hold of the enemy's territory we hold in trust on our behalf and that of our Allies for a guarantee against future attack.

British Food Ships.

Their Immunity From Attack.

LONDON, December 7.

In the House of Commons replying to Mr. Lough, Sir Chozza Money stated that no food ship had been sunk on the East Coast for a considerable time. The percentage of wheat bound of British ports lost in September was 3.3 and in October 0.7. He anticipated that the figures for November would prove equally good. Since the beginning of the Admiralty convoy system to December 1st less than 1½% of convoyed inward cargoes of whatsoever kind had been lost.

Conscientious Objectors.

Disfranchisement Approved.

LONDON, December 7.

The House of Commons have adopted Sir George Cave's proposal to disfranchise conscientious objectors. The period after the war during which they will be disfranchised was reduced from seven years to five.

Mr. Montagu's Absence.

No Change in Cabinet Necessary.

LONDON, December 7.

In the House of Commons replying to Sir John Jardine Mr. Bonar Law said:—The composition of the Cabinet would not be changed for decisions of urgent questions of the first importance relating to India in the absence of Mr. Montagu. It was considered unnecessary that any other Secretary of State should attend the weekly meetings of the Council of India.

TELEGRAMS.

British and Russian Armies.

Get Into Touch in Mesopotamia.

LONDON, December 7.

Reuter learns that the British army in Mesopotamia have got into touch with the Russian forces who are assisting in the operations there. This shows that there is still a portion of the Russian army willing and able to fight.

Australia

The Australian Referendum.

LONDON, December 7.

MELBOURNE.—The Federal Government has now authorised men enlisted under the age of twenty-one to vote in the referendum although they have not yet served abroad. Madame Meiba has cabled from America appealing to the women of Australia to vote for Government.

A Well-Known Boxer Enlists.

Jimmy Claxby the well-known boxer has enlisted and advises all American boxers in Australia to do likewise.

A telegram from Sydney says that Mr. Hope, Solicitor for Ipon, has presented his second Malayan Battleplane as a mark of protest against Lord Lansdowne's letter.

Organising the Women of Australia.

To Free the Men.

LONDON, December 7.

Mr. Hughes addressed a stirring appeal to an enormous and enthusiastic audience of women in Her Majesty's theatre in which he stated that he intended to organise the women of Australia with a view to freeing the men.

America

America's War on Austria.

The Resolution in Congress.

LONDON, December 7.

WASHINGTON.—The chairman of Foreign affairs committee of the House of Representatives submitting a resolution declaring war on Austria-Hungary said amid cheers, that President Wilson would ask Congress to declare war on Turkey and Bulgaria later, if he deemed it expedient but he thought that such action at present was unwise. The House agreed to take up the resolution on Friday, probably for immediate passage. The report of the committee accompanying the resolution recalls the acts of Austrian naval forces which have caused a state of war to exist for many months. It also refers to the Italian situation, where it says a serious blow against Italy threatens the Allied cause, which is equally the cause of the United States. The Report says the United States is sending ships, money, and supplies to Italy, and probably will soon send troops. It concludes that this declaration of War will hearten the Italian people who have been misled by German Propaganda, and will strengthen in a military way the whole Allied cause.

Western Front

British Aviators' Active.

Aerodrome Successfully Bombed.

LONDON, December 7.

In a communique regarding aviation P.M. Sir Douglas Haig says:—There was great activity in the air on both sides on Wednesday. We carried out long distance reconnaissance and dropped bombs and machine-gunned targets in the day time. We bombed Gontrode aerodrome last night. Two direct hits with heavy bombs were obtained on aeroplane sheds and others burst among the buildings around the aerodrome. Bombs were dropped on St. Denis Western aerodrome and Douai Railway station. There was fighting throughout the day. Five German machines were brought down and five drives down. Five of ours are missing.

Successful Raid on Germany.

Another successful raid was carried out over Germany to-day. All our machines returned safely. Details are awaited.

Regrettable Sequel to Great Advance.

New British Front is Very Strong.

LONDON, December 7.

Mr. Percival Gibbs telegraphing from headquarters says:—The shortening of our front is a regrettable sequel to the great advance, but our net gains are still very great and we have still the Hindenburg system at our back. The withdrawal was most deliberate. Not a single gun or rifle or round of ammunition was lost and all the captured German guns were withdrawn. New trenches were prepared during the night and concealed from observation. The new front is very strong and the men are excellently quartered.

The Abandonment of Bourlon Wood.

Reasons for British Withdrawal.

LONDON, December 7.

Reuter's correspondent at Headquarters explaining General Sir Julian Byng's withdrawal around Cambrai says:—We have fallen back deliberately and successfully upon a well-chosen line which rules out a salient made by Bourlon Wood and should enable us to maintain our hold upon the captured length of Hindenburg line against whatever pressure the Germans may apply in order to recover this loss. Bourlon Wood certainly possessed certain advantages as an observation post, but such advantages may be very much too costly to retain unless they can be immediately utilised. The phenomenally fine weather may change any day thus finally breaking up the campaigning season. Bourlon

TELEGRAMS.

Wood extends over six hundred acres. Its topographical conditions render it extremely undesirable to attempt to hold it in wet weather apart from the fact that it forms an enclave into enemy territory subject to enfilade as well as direct fire. That the enemy did not know of our withdrawal until morning seems proved by the fact that during the night the enemy laying heavy batteries upon abandoned positions. German infantry advanced in the morning in large bodies but were repulsed by our gunners and great losses were inflicted. The area we have deemed it, for military reasons, desirable to abandon, is probably less than one-third of the total ground gained during the great tank attack a fortnight ago.

Nothing Vital Surrendered.

London, December 7. Mr. Perry Robinson, writing from headquarters, says he have surrendered nothing vital of our gains. The breach in the Hindenburg line was as it was. Bourlon Wood an acute angle of the salient was a loathsome place, full of stagnant pools of corpses, and continuously drenched with gas, until the garrison almost had to live in gas masks. The position which the wood is situated in now commands the country on our side as it does that beyond. It is desirable to us for an advance, and its loss might be serious to the Germans, but in their hands it is unimportant as a threat to us. The withdrawal in nowise negates our victory into defeat. German attempts to inflict that defeat have resulted chiefly in casualties to themselves.

Extraordinary Enemy Activity.

German respect Tanks.

London, December 7. Major's correspondence at British headquarters wires: German prisoners state that all leave on the western front has been stopped and that there is extraordinary congestion of most bound traffic. Every species of rolling stock is being employed. The respect with which tanks are treated continues to display itself. One officer prisoner remarked that he would never have been made prisoner but for these fearsome structures. He gave himself up to a tank and considers it justifiable for any infantrymen to act in a similar way.

Situation Unchanged.

Minor Attacks Reported.

London, December 7. A British Communique says that there was local fighting in the neighbourhood of Lavacquerie, but the situation is unchanged. Our artillery and infantry fire repulsed minor attacks southward of Bourlon Wood with severe enemy loss. Machine artillery was active at a number of points southward of Scarpe river, also in the neighbourhood of Arras.

Air and Artillery Activity.

Eleven Enemy aeroplanes Felled.

London, December 7. Last night's French communique said: Artillery activity was very on the night of the Meuse and in Upper Alsace. Three enemy aeroplanes were brought down yesterday and others were hit and forced to descend. We dropped nine thousand kilograms of projectiles especially on railway stations and depots at Lichtenfeld and Cotenmark. On the night of the 6th, the enemy dropped bombs during the night on Dunkirk causing several casualties and also on Calais, but without casualties.

Naval Aircraft's Work.

London, December 7. The Admiralty said: Naval aircraft on Wednesday and Thursday (yesterday) destroyed, St. Denis western and Engel Aerodrome, Belgium and various railway traffic causing great damage. During the fighting with patrol vessels, two machines and shot down four, three of which were probably destroyed.

London, December 7. The British communique says: Infantry action on Cambrai front during night was confined to patrol encounters. There was increased artillery work astride the Scarpe river.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Rs. 15,000 for War.

DELHI, December 7. Raja of Hissar, Raja of Rewa, Raja of Jhansi, the Viceroy in annual war contribution of Rs. 15,000 which has been accepted.

Plague Mortality.

SIMLA, December 7. There were 13,496 deaths and 19,937 cases from plague in India during the week ending December 1st the following are the provincial figures: Bombay Presidency 127, Bihar and Orissa 542, United Provinces 109, Punjab 358, Bengal, 127, Central Provinces 961, Mysore State 223, Hyderabad State 1489, Central India 355, Rajputana 2085 and Kashmir 28.

The Government of India have decided to prohibit import of coffee into India. A notification to this effect is being issued to-day.

The Munitions Board a Ship Building Branch.

To be Established in India.

ALLAHABAD, December 7. A Ship Building Branch of the Indian Munitions Board will shortly be inaugurated. A Naval constructor from the Admiralty is on his way to this country to supervise the arrangements. The headquarters will be situated at Calcutta.

DELHI, December 8.

The Government of India prohibit the bringing by sea or by land into British India whether by parcels, post or otherwise of all goods from Norway, Sweden, Denmark, Holland and Switzerland unless certificates of origin and interest in the form prescribed are presented to the Customs Collector at the port of import in respect of such goods.

Calcutta

Reception of Deputations by Viceroy and Secretary of State.

CALCUTTA, December 6. His Excellency the Viceroy and the Secretary of State received this morning addresses from the European Association headed by Sir Archy Birkmyre, from the Bengal Provincial Congress Committee headed by Dr. Promoth Nath Bannerjee, from the Darjeeling Hillmen, and a joint address from eighty-five Indians and fifty-three Europeans headed by Col. Pugh. The memorandum presented by the European Association submitted that the grant of anything approaching self-government to India at the present time would be utterly disastrous to the real interests of the country and a grave injustice to her people, but considered the people ready for certain reforms particularly decentralisation and spread of education. The Home Rule agitation was described as oligarchical in character and the analogy drawn between India and other portions of the British Empire as false. The progressive realisation of responsible government in India should be extremely gradual and no proposals embodying any step in the direction of realisation of responsible government should be put forward even for consideration until after the conclusion of the war. The changes at present should be confined to the development of Local Self-Government and provincial legislative councils in a purely advisory sense and decentralisation as between supreme Government and Provincial Governments. Regarding local self-Government experiments should begin from below, in connection with local and district Boards and municipalities and even smaller units. Any changes for increasing the association of Indians with the administration should be made first in the provinces and be based upon efficiency and departmental needs. The essential British character and principles of Government should not be changed. The supreme authority of the Governor-General-in-Council should be retained. Neither in the Supreme nor in Provincial Governments should the Executive be responsible to the legislative assembly however constituted and no member of any Executive Council should be elected.

The Joint deputation of Indians and Europeans urged the adoption of the reform scheme associated with the name of Mr. Lionel Curtis and which had already appeared in the press.

The Bengal Provincial Congress Committee's address supported the Congress and League scheme of reforms. The Darjeeling Hillmen's deputation urged the creation of a separate unit comprising the present Darjeeling district with a portion of Jalpaiguri district which was annexed from Bhutan in 1865.

Interviews.

Among those who were granted private interviews to-day were: Sir Archy Birkmyre, Mr. W. E. Cram, Mr. Buckland, Mr. G. Morgan and Mr. J. A. Bandbrook representing the European Association and Col. Pugh the Maharaja of Burwan, Mr. B. C. Mitter, the Hon'ble Mr. P. C. Mitter, Hon'ble Mr. Arden Wood and the Hon'ble Dr. A. Suhrawardy representing the joint deputation of Indians and Europeans. Mr. Lionel Curtis was also present during the private interview with the joint deputation.

Mr. Montagu Declines an Interview.

With Mr. Mahomed Ali.

LUCKNOW, December 7. The "Indian Daily Telegraph" understands that Mr. Mohamedali applied to the Government of India for an interview with Mr. Montagu but his request was refused.

Bombay

All-India Conference of Medical Women

Lady Willingdon's Address.

BOMBAY, December 7. Presiding at the opening ceremony of the All-India Conference of the Association of medical women in India Her Excellency Lady Willingdon said that the greatest lesson learnt from the war is the extent to which women can undertake with success the most diverse forms of public duty. The work of the women's branch has profoundly impressed upon her the versatility, ability and self-sacrifice which women can bring to bear upon a task which inspires and appeals to them. She mentioned that military authorities have recently appointed a unit of medical and surgical staff to the Freeman Thomas War Hospital, Bombay, composed entirely of women doctors. Dr. Agnes Scott, Vice-President of the Association, described the work during the ten years of the existence of the Association. Dr. Anna Kugler gave an address on the problems which the association hopes to solve. These include the difficult conditions of childbirth, infantile mortality, training of nurses &c. Surgeon-General Lyons and Sir Narayenrao Chendavarkar also took part in the deliberations.

The Bombay Legislative Council.

Trial by Jury System.

BOMBAY, December 6. The Bombay Legislative Council this afternoon considered the bill moved by the Hon'ble Mr. Patel to provide trial by jury in the sessions courts in certain parts of the Bombay Presidency in cases of offences punishable with ten years or over and after considerable discussion the resolution was lost eleven voting for and 23 against. The Council then adjourned "sine die".

The Quadrangular Cricket Match.

Parsis Make 249 Runs.

BOMBAY, December 7. The match between the Presidency eleven and the Parsis in the Quadrangular Tournament was resumed in the forenoon, and when stumps were drawn for the day the game had almost reached a conclusion, the Parsis with nine wickets still in hand wanting 58 to win. The game was again quite interesting. Shortly after eleven the Parsis continued their first innings, overnight not out. Ganshi and Driver going in. They however did not survive long to continue their yesterday's performance, the former succumbing with an addition of a single more to the overnight score and driver at 151. One more wicket fell at 165, and then came a good stand. The score had reached 193 by the time the seventh wicket was disposed of and 240 before the eighth could be captured. With an addition of 9 more runs the two remaining batsmen were out, innings thus closing for 249, of which 110 was combined to-day in an hour and half's time. Vajidgar did most of the scoring this morning his 67 being the result of quick play combined with splendid exhibition of batting. He was at the wickets for a little more than an hour and his innings included 9 boundaries and one over boundary. To his high score the batsmen were to some extent indebted to their extraordinary good luck. There was an epidemic of missed catches Kapadia being successively given a second and third life and Vajidgar narrowly escaping at slips when he had hardly made five. Another feature was not a single Parsi batsman was clean bowled, nine being caught out and one run out.

The Presidency Entered on Their Second

Venture

after lunch, with their opponents leading by 54 in the first innings. Betham and Garnett going in first gave a good lead the former parting when the score had reached 79 Garnett contributing largely to this figure. Rising hopes had however to subside soon and batsman after batsman fell contributing paltry figures eventually at 20 minutes to five all were accounted for the

Innings Closing at 161.

The Parsis entered on their second venture 15 minutes later requiring 107 to equalise and a single more to win. Within 35 minutes play that followed they made 50 losing one wicket, and thus require only 58 more to win.

Factories in Bombay

And Their Working.

BOMBAY, December 7. A Bombay Government resolution on the administration of factories states that the total number of factories rose from 785 to 855 owing to the opening of a large number of spinning factories during the year. The number of operatives remained stationary. The Government are unable to regard with satisfaction general conditions under which mill operatives work in Bombay. In the opinion of the Governor-in-Council the time had come for millowners to combine together to grapple seriously with the pressing problems of housing, sanitation, ventilation and education upon which the future of the industry so largely depends. Only 17 per cent of mill children were receiving any kind of education. That was a blot upon the face of the mill industry in Bombay, says the resolution, which can only be removed by vigorous action on the part of the employers. The extension of the system of grainshops is strongly urged by the resolution as it was to some extent an insurance against the indebtedness of mill operatives.

High Handed Orders.

Mr. Horniman Unfairly Treated.

BOMBAY, December 8. The following appears in the "Bombay Chronicle":—Two months ago Mr. B. G. Horniman received an invitation to preside over and deliver an address at the annual gathering to-day of the students of the Agricultural College, Poona. During this week he had received letters from the Principal of the College, Dr. Harold Mann informing him of the arrangements that were being made and stating that students were greatly looking forward to the address. At a late hour last night Mr. Horniman received a telegram from Dr. Mann informing him that the Government had prohibited him from allowing Mr. Horniman to address the students.

The Tata Bank.

Building Purchased.

BOMBAY, December 7. For the purposes of the Tata Industrial Bank the house belonging to the Jijiboy Dadaboy Charities situated at the corner of Meadows Street, facing the Mercantile Bank has been purchased at a cost of Rs. 7,45,000.

Burma

Death Sentence Commuted.

To Transportation.

RANGOON, December 7. The following Press Note is issued to-day:—Petition for clemency submitted to H. E. the Governor General-in-Council on behalf of Mytahn Huzain Amar Singh and Ali Ahmed Hadiqi who were sentenced to death on the 6th July 1917 at Mandalay by the Special Tribunal appointed under the Defence of India (Criminal Law amendments) Act 1915 have been considered by the Governor-General-in-Council, who has commuted the sentence of death in each case to one of transportation for life.

ఒక ఘోరమగు బందిపోటు.

బొబ్బిలి పార్వతీపురము మొదలగు గ్రామముల వద్ద ల వద్దకు విజయనగరము వద్దకు దస్తు బంట్లోతులను పంపించి దస్తుగమము చేసి పెప్పియమొనుమండుట చిరకాలముండి వాడుకయై వున్నది. ఇదటనెల 17 తేదీనెరియ దస్తు పనులు సదు గ్రామములలో దస్తు పనులవరకుకొని రాత్రి 8 గంటల సమయమున బొబ్బిలి గ్రామమును విడిచి యిల్లవేమనకు బోవుచుండ పోలీసు స్టేషనునకు సుమారు 3 గజములకు పయంగా బోవు సరికి సుమారు పదునయిదుగురు బందిపోటు దొంగలవచ్చి దస్తు బంట్లోతులను తలుపుకుల పట్టి సుమారు 2500 రూపాయల ననహరించివారు. బొబ్బిలి రాత్రి దస్తు డొక మంగలి 17 తేదీన మధ్యాహ్నము 4 గంటల సమయమున దస్తునిచ్చు సామాకారలవద్దకు జని దస్తు బంట్లోతులకు విరు దస్తు లిచ్చితిరా? వారెప్పుడు బయలుదేరుదు ని ప్రశ్నించెడుట. నీకేల యాభోగట్టా యని వారడుగ, తాను జపతి నగరము పెండ్లికై వెళ్ల బోవుచుంటి ననియు రాత్రి క్రిమనకు నొంటరిగా బోవుటకు భయము తోచుటవలన దస్తు పనులు సహాయమున బట్టి స్టేషనుకు బోయెదననియు పేసెడుట. రాత్రి బయలుదేరుదురని సామాకార్లు ప్రత్యుత్తరంచ్చిరట. పిమ్మట దస్తు మనుజుల పాలిట వక్రించిన మారక హమో యన రాత్రి బయలుదేరుపర్యంతము మంగలి వారికి గాల తొందర నొసగెడుట. బంట్లోతులతో గలసి మంగలి కంటకంటి పోవుచుండ పోలీసు స్టేషనుకు వైగా సుమారు 15 గజముల దూరము చేరునరికి వెనుకనుండు మంగలి బండు ఎవరు? లేకపోయినను ఆ నిల బడు మనుష్యులవని హెచ్చరించెనట! ఇంతట పీచే షు బంట్లోతులని సమీపముననుండు మామిడిలోటలోని క్రిమయనుండి సుమారు 15 మంది ముచ్చురులు నల్ల బయలులు తొడుగుకొని భాణాకర్రలు చేతబుచ్చుకొని దస్తు మనుష్యులతో మల్లయుద్ధము ఆరంభముచేయ, చిరకాలము సామాకార్ల వద్ద తీవ్రసాయము సేయుచుండెడి నౌఖరులు సామాకారుల సాత్తుపోవునని యభిమానముచే దలపడి హోరాహో గా పోరాడిరి. తుదకు రెయ దస్తు మనుష్యులలో సొకడు

తప్పియకొని పారిపోవ, తేపించిన 2 రు వారివద్దకున్న దస్తు నియ్యరైరి. ఈ సమయమున దొంగలలో గొందరు కత్తుల నుపయోగపరచ సన్నద్ధులు కాగ్నప్రాణభీతిచే వెబులచే స్వృతి దప్పకున్న బంట్లోతులు వారివద్ద ధనమును విడిచిపెట్టిరట. బొబ్బిలి వద్దకు లీ సంగతి మరికొంత సేపటికి విని వారి నౌఖరులతో లాంతరుల సహితముగా స్వృతి దప్పిపడియున్న బంట్లోతుల నిద్దరిని పోలీసు స్టేషనునకు తీసికొనిపోవ, పోలీసు స్టేషనులో నొక కానస్టబిల్ మాత్ర ముండెడుట. పైవృత్తాంత మాత్రమే జెప్ప, నతడు నిర్లక్ష్యముగా మిన్నకుండెడుట. అప్పుడు ఘోరమగు వెబుల బాధచే దస్తు మనుష్యు లిరువురు దుఃఖాతిశయమున నెలగెత్తి గోలపెట్ట, తుద కెలులో కమరునిని నిమగ్నండుచున్న సున్నిత ఇక పెక్కుదూరము దయచేసిరి. వారి నందరిని ఆసుపత్రికి తీసికొని పోవ నవ్వ నొకరైనను గానింపలేదట. దాక్తురుగారి యింటికి వర్తమాన మంప, వారు దయచేసి మందువేసి కట్టు కట్టిరట. వారి గాయములు సరిగా పూడకుండగనే యే కారణముననో వారముదినములలోపున నానుప్రతినుండి వారిని పంపివేసిరట. ఆయిద్దరు మనుష్యులు విజయనగరమున నాను పత్రిలో చికిత్స సొందుచుండి రని వినుచున్నాము. ఈ సంగ తులు విజయనగర వర్తకులకు తెలియగనే బొబ్బిలి గ్రామము నకు జని పోలీసువారికి విప్రభుత్యగా ఇప్పటివరకు ఏవిధ మయిన చర్య జరిగించినట్లు కాన్పించదు. ఈ ఘోరకృత్యమును గురించి అధికారులు తగినంత శ్రద్ధవహించెదరని నమ్ముచు న్నాము.

అత్యంత సత్యం నారాయణ కంపెనివారు, విజయనగరము.

బెంగళూరు రెసిడెంటుగారు:—బెంగళూరు రెసిడెంటుగారు లేపటి దినమున కొడగునుండి బెంగళూరును చేరుదు రని తలంపబడు చున్నది.

పెద్దపులులు:—వంగదేశమున మనబహు జిల్లాలోని కొన్ని కొన్ని గ్రామములలో పెద్దపులుల భయమున దిన దినమునకు అధికమగుటచే పులిని చంపిన ప్రతివానికి 100 రూ॥ లను బహుమానముగ నిచ్చెదమని జిల్లా డిప్యూటీ కమిషనరు గారు ఆయా గ్రామములలో ప్రకటించిరి.

NOTICE

(955)

Our marginally noted Salt Pans situated a Chengalput District, Ennore Circle, attached to Vollur and Athiput Factories will be old. Intending purchasers are requested to address the undersigned for any particulars relating thereto.

	Ac	C
Vollur Factory License No. 34	32	19
Athiput Factory License „ 10	3	20

Mothay Venkanna Garu,
License Holder,
Ellore - Kistna Dt.

ప్రకటనము

(955)

చెంగల్ పట్టు డిప్రెక్టు, యెల్లూరు సర్కిల్, వల్లూరు అత్తి పట్టు ప్యాక్టరీ ల లో ఉన్న మాతాలూకు మార్జినుదాఖలా ఉప్పు వాములు విక్రయించ దలంచినాము. గాన కావలసిన వారు యాదిగున చిరునామాదారుగారికి నాసినయెడల కోరిన సంజాయిషీ పొందగలరు.

వల్లూరు ప్యాక్టరీ లైసెన్సు నెం 34-య 32-19
అత్తిపట్టు ప్యాక్టరీ డిల్ 10-య 3-20

మోతే వెంకన్నగారు,

లైసెన్సు హోల్డరు,
వల్లూరు, కృష్ణ జిల్లా.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.
Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypo-thermic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.
Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.
Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of to the—
(669)

Erectruss (A. P. DEPTT.) Sole Agency for the East, Bataia, (Punjab) India.

మదరాసు అండు సదరక్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

1917 మదరాసు క్రిస్మసు వార్షికోత్సవము

1917 సం॥ డిసెంబరు మాసములో జరుగ

బోవు క్రిస్మసు వార్షికోత్సవమున ఉత్సవసందర్భమున మూడవ క్లాసులో ప్రయాణముజేయుటకు రిటరను టిక్కెట్లు ఈ క్రింద జూపబడిన స్టేషనుల నుండి రాను, పోను మెయిలు బండి ధరలలో 1½ వంతు చొ॥ నను ఇతరబండ్ల ధరలలో 1½ వంతు చొ॥ న విక్రయించ బడును:—

గూడూరునుండి విశాఖపత్తనమునకు

తెనాలి	...	...	రేవల్లి
రేవల్లి	...	...	రాయచూరు
కాట్నాడి	...	...	బెంగళూరిసిటి
హూస్సేట	...	(బందరు)	మచిలీపత్తనము
హిందూపూరు	...	...	గుంటకల్
ధర్మవరము	...	...	పాలాలా
బొమ్మసముద్రము...	...	...	కొండగుంట

పై రేట్లకు అసలు టిక్కెట్లకు అదనముగ వార్షికోత్సవము ప్రవేశకట్టము 0-4-0 అనాలు చేర్చబడును. వార్షికోత్సవము ఈయబడు టిక్కెట్లు మూడుభాగములు కల్గియుండును.

1. మొదటిభాగము:—పై ఊళ్లకుపోవుటకు.

2. 1917 సం॥ డిసెంబరు 22 నుండి జనవరి

రెండవ తారీఖుల లోపుగ ఏ దినమునైన చార్జిఫెయిరు జూడబోవుటకు (మొదటి రోజు అఖరు రోజు కలుపుకొని)

3. మూడవభాగము తిరిగి యింటికి పోవుటకుపయోగించబడును. పిల్లలకు పెద్దనాండ్ర క్రియ బడిన ప్రత్యేకపు రేట్లలో సగమువంతు ఛార్జి చేయబడును. ప్రవేశకట్టము 0-4-0 యిచ్చితర వలెను.

ఈ టిక్కెట్లు 1917 సం॥ డిసెంబరు 20 వ తేదీనుండి 1918 సం॥ జనవరి మాసము 2 తేదీ వరకు ఈయబడును. 1918 సం॥ జనవరి 5 తేదీ వరకు అర్ధరాత్రివరకు ఈ రిటర్ టిక్కెట్లు ఉపయోగించును. (974)

సీతాన్వేషణము లేక లంకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకము.

మద్దులొక్క పద్యము!! వ్రాసినవారు పార్వతీపుట్టు!!

ఇయ్యది మృదుమధురశైలిని వ్రాయబడినది. జనసామాన్యమున కెల్లరకు సుబోధకము. ప్రదర్శన వాసకూలముగ నున్నది. భక్తిరసపూరితమైన చక్కని కట్టాటకాని వర్ణనలు లతో నిండియుండును. ఒక పర్యాయము చదివినను ప్రదర్శించినను విడువరు. దీనిని గూర్చి కెల్లూరు వాస్తవ్యులును బందరు నోబిలు కాలేజీ ప్రొఫెసరుగూ క్రియత ముత్తరాజు సుబ్బారావు, ఎం. ఏ. గా రొంగిన యభిప్రాయమును చదివిన ఈ నాటకరాజముయొక్క ప్రాశస్త్యము చదువరులకే బోధపడును. రూ॥ నెల 1-0-0 కపాలకూలి వేరు.

గ్రంథకర్త:— పసుమర్తి యజ్ఞనారాయణశాస్త్రి, (980) భొట్టిల్లిపేట, బందరు.

ఆదిపద్మికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

శేపాళేశ్వర కన్నాడి, మంచిన తులము 1-కి	...	80-0-0
మంతురు పుష్ప తులము 1-కి	...	2-0-0
నొగోడనూ, మంచిన	...	7-0-0
కనభస్మము తులము 1-కి	...	0-10-0
పచ్చకర్పూరం	...	2-0-0
బాలాచ్యుతము	...	0-12-0
తాంబూలమాత్రలు, సువాసన గా నుండును	50-కి	0-8-0

అమృతాంజనము డిపో, 6 తంబుకెట్టిపేటి, మదరాస్

<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు.</p> <p>క రోలా.</p> <p>వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, రువవదార్థము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దినము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యేలాగున గర్భశోధన గావించును.</p> <p>½ పాను, 1 పాను సీసాలు సీసా 1-కి వెల ... 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>ప్రే జరు గా రి</p> <p>లీవరు టానిక్.</p> <p>వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల కొపి. అజీర్తికి, చెడిన కార్యముల గలుగు బాధలకును, అలవతకును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>సీసా వెల రు. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హ ట్టి.</p> <p>ఎరుపుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మిసమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సాల్వ్యాషక్ టై పెట్టె 1-కి రు. 2-0-0.</p>
---	---	---

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో., (లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక పేరు నుదాహరించ గోరెదము

368

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిజ్ నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అపరిమితపు రక్తమువలన జనించు వాడ్యములకు కీరీటుమువంటి మందు. మధుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను తుండ్లను, ప్రాతశోషలను అన్నివిధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన కక్షకుత్త కారిణి (28)

కనోపధిసారసవరిల్లా నుండి మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను వధ్యకల్పనను అన్నివిధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరీమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నోవలను పోగొట్టి రక్తమును క్షుధపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర ముండటకు 4 టోన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తేటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144. No. 2, BOMBAY.

ప్రీతభాషాలిపి ప్రశంస
ఇది కన్నెలకంటి అపారాయ విరచితము.
రెం 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.
ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
ప్రాయజింపబడి. రెం 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రవత్రి కాకాచార్యాయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

మో స పో కు డు

తుప్పుపట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయనది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి “బిటు మాస్టిక్ సాల్వ్యాషక్.”

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపలువారు పల్లికు వర్షువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 55-0-0

సోల్ ఏంజిల్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.
తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,
మదరాసు

389

(వై కామోజిషక్ గోరునప్పుడు ఈవత్రిక పేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము.)

వెలసరము! ఫలమధికము!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాక్షణము.
చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

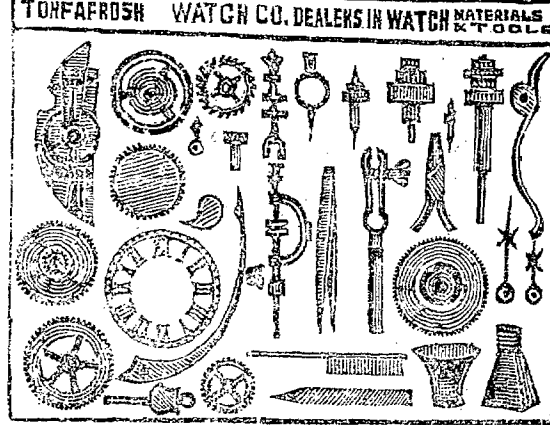

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయువుపోట్ల పోగొట్టును. నువ్వానగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండదగినది. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము, డి. సా. బొంబాయి అండ్ మదరాసు.

కృతులాగు
ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH CO. DEALERS IN WATCH MATERIALS & TOOLS

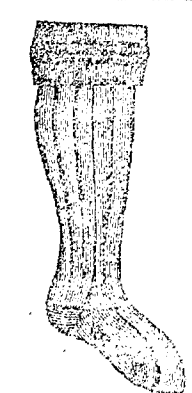
TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, POST No. 9, BOMBAY.
(881) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

Encourage Swadeshi Industries
BY
Buying Swadeshi Goods

ANDHRA KNITTING FACTORY,

220, CHINA BAZAAR ST. MADRAS.

Socks and Stockings its different colours and sizes can be had at moderate rates.
Trial orders Solicited.
805

హనుమాన్ బోరక్సు సబ్బు.

దీనియందు సుంజీవి తుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి. చెల్లినం బంధమును పుండ్లు, దు రద, గజ్జి, పాడలు మొదలగు నర్క వ్యాధులు అత్యాశ్చర్యముగా పోగొనును. చర్మమునకు మృదుత్వమును, నునుపును, నాణెమును యిచ్చును. అన్ని పోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతిదిల్ల టై మా హనుమాన్ గుర్తు బొగ్గ త్తగా గవనింపును. (751)

రంగబాధం లెట్టి అండు బ్రవదెచ్చు, మదరాసు.

